

Co iti, ağasızlık ve Kürt meselesine giriş...

Evrin Alataş 05.11.2009

Memleket hareketli. Kşemiz ise siftah... Daha ilk günden ağır ağır mevzuların altına girmeyeyim dedim. Ortaya karışık takılalım; selam niyetine...

Şu sıralar Diyarbakır pek soğuk. Sonbahar dedi mi şair ruhumuz ortaya çıkıp, sarı ile kırmızıya dönüşen yeşile şiirler döktüremiyor buralarda. Çünkü ağaç yok. Var ama az. Şiir yazdıracak kadar değil. Haliyle havalar zırt diye soğuyor; daha ne olduğunu anlayamadan kuyruğumuz donmaya başlıyor. (Anatomi dersi bir: Kürtler kuyrukludur!) Bu kentte herkes toplu hareket ettiğinden domuz gribi de hızlı yayıldı biliyorsunuz. Özellikle Kandil ile Maxmur'dan gelenleri karşılamak için onbinlerce kişi günlerce yakın temas içinde olunca, salgın başladı. Gelenler de grip olmuş. Savaştan ölmediler, töbe töbe, gripten gidecekler... Artık onlar mı getirdi, gelip burada mı kaptılar bilmiyorum. Devletin, gelenlere Habur'da "sevinç gösterisi" adı altında tokalaşmak suretiyle grip virüsü bulaştırttığına dair yaygın bir kanaat var. Hem yoksa ne diye çağrılmışmış dağdakiler, otuz yıl sonra neye icaben gelirlermiş; büyük bir komplo varmış. Bilmiyorum, milletin yalancısıyım ben de... (Emir kuluyum desem heralde uymaz değil mi?)

Ha, ne diyordum, soğuklar, her sene bir dert. Millet kaçak elektrik kullanıyor. Sürekli elektrikler kesiliyor. Elektrik kesilince kaloriferler sönüyor, sular da kesiliyor. Geçen sene elektrik şirketi Kürtçe broşür dağıttı evlere, kaçak elektriğin caiz olmadığını söyledi. Ama yok, millet yine kaçak elektrik kullanıyor. Niye, çünkü odun yok, odun niye yok, ağaç yok! Bakın gördünüz mü yine aynı yere geldik. Ağaç yoook! Evet, Kürt sorunu bir ağasızlık sorunudur. Yeşil'in ancak sarı ve kırmızı ile yan yana gelmesi veya tek başına olduğunda ise bulunamaması, son olarak Rusya'da görölmüş olması sorunudur. Bir Yeşil'lik sorunudur. Demek ki Yeşil yakalanırsa, bir sürü şey hallolacak. En azından kışın elektrikler kesilmeyecek. İyi bağladık ha! Benim için de sürpriz oldu.

Devam edelim öyleyse... İşte böyle havalar soğuyor ya, çok şey değişiyor. Hele bir de kar yağsın, görün siz. Mesela çatışmalar azalıyor. Kim demiş "dövüşenler de var bu havalarda"; tamam Ahmed Arif demiş ama onun olduğu yerde ağaç varmış, şiir yazabilmiş. Aslında yok öyle bir şey, soğuk havalarda kimse dövüşmüyor. Hani bırakın silahlı çatışmayı, sopa yiyen bilir, kışın soğukta cop bile çok pis yakar. O nedenle kışın kestane pişirmek daha iyi. Gerçi Osman Pamukoğlu Paşa ile Nefes'in replikleri kışın da pek güzel savaşılabileceğine işaret ediyor ama ben inanmıyorum. Atıyorlar. Benim bildiğim bir Sarıkamış hadisesi vardır bir de önceki senenin sınırötesi... Askerin sırtına otuz kiloluk yük yükletip hadi yallah Zap'a... Sonra da dondu kaldı millet. Yani olmuyor, kimse dövüşmüyor bu havalarda. "Baharı bekleyen kumrular gibi" bekliyorlar havaların ısınmasını. Biz aşağıdakiler kış boyu "ikimiz bir fidanın güller açan dalıyız" diye kardeşlik şarkıları söylesek de kar kalktı mı silahlar konuşuyor. Neyse, daha ona çok var, biz kışın başındayız, canımızı sıkmayalım şimdi. Pestil yiyelim, şarkı söyleyelim, vicdanımızı dinlendirelim.

Ha, bu kış galiba Diyarbakırspor da dinlenecek. Malara çıkmayacaklarmış. Yağlanıp kalırlar valla! Ondan sonra git de yeniden eski performansı yakala... Niyeymiş, maçlarda "PKK dışarı" diye slogan atıyorlarmış. Bu ve benzeri ırkçı saldırılar sebebiyle maçlara çıkmamayı düşünüyorlarmış. O zaman sokağa da çıkmayalım be Athletic Bilbao neferlerim. Zira baksanıza Serdar Turgut gibi adamlar var; hem ırkçı hem de cinsel sorunlular. Nereye kadar kaçacaksın! O zaman şöyle diyebiliriz, nasıl ki Kürt sorunu bir ağasızlık sorunu ise, ırkçılık sorunu da bir klozetsizlik sorundur (kikikiki)! Uzatmayalım bu kısmı, etrafa sıçratmayalım. Geçelim. Yağlanmayın

Diyarbakırsporlular; bakın önümüz kış... Biz kadınlar şanslıyız, nisan itibari ile tüm uzmanlar "aahhh nasıl bikiniye gireceğim" sorusuna cevap bulmaya çalışıyor harıl harıl. Ama sizin için durum farklı. Athletic olunuz efendim! Kim tutar sizi...

Ufak ufak toparlayalım. İlk olunca böyle başıbozuk, ortada debelenen danaya döndü. Kim bıçak yetiştirirse!.. Söylemesi ayıp az sonra "dizim" başlayacak. "Bu kalp seni unuttur mu"yu izleyeceğim. 12 Eylül sonrası Diyarbakır Cezaevi gösterilecek. Merak ediyorum, adının bir kışlaya verildiğini görmeden (tüh) öldürülen Esat Oktay Yıldırım işlenecek mi filmde... Bir de iti Co...

Bakacağım hele tutukluların kafalarının sokulduğu boklar ne kadar boktandır, Türkçe ne kadar konuşulur, çok konuşulur?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kürtlerin bayrak sevgisi TSK'nın Kürt sevgisi

Evrin Alataş 12.11.2009

Başlıktan da anlaşılacağı üzere bu hafta iki meseleyi işleme niyetindeyim. Ayrı gibi duran ama birbiriyle pek alakalı iki konu. Biri, geçen hafta kısaca değindiğim "dizim" *Bu Kalp Seni Unutur mu*'nun TSK'dan inceden uyarı almış olması. Diğeri ise bir okuyucunun sorusundan hareketle Kürtlerin Türk bayrağı ile olan ilişkisi... İkinci meseleye geçmek için epeyce bir nefes egzersizi yapmak ve iyi kulaç atmak gerektiğinin farkındayım. Bir Kürt olarak, zor şartlar altında, binbir çile ile yüzmeyi öğrenmiş bulunuyorum. Zira, Nuh'un gemisi boşu boşuna gelip Ağrı'nın tepesine oturmamıştır.

İzlemeyenler izlesin, adını zikrettiğim dizi, 12 Eylül sonrasında memleketin askerî cunta ile ne hale sokulduğunu ve hâlâ neden toparlanamadığımızı anlatmaktadır. Beni en çok alakadar eden kısmı ise Diyarbakır Cezaevi'nde yaşananlardır. İşlemişler, Allah razı olsun. Milletin kafasının lağıma nasıl konulduğunu, nasıl dövüldüklerini, ne rezillikler yaşadıklarını ve Esat Oktay Yıldırım denilen adamın (el Fatiha) faşizmin genetiği değiştirilmemiş çekirdeğini nasıl temsil ettiğini vermişler. Fakat gel gör ki, bu utanmazlığın üzerinden 29 sene geçmiş olmasına rağmen TSK hâlâ durumu kabullenmiş değil. Genelkurmay Genel Sekreteri demiş ki "Bazı basın-yayın organlarında TSK'ya uzun yıllar hizmet eden, bazıları terör örgütü tarafından şehit edilmiş personele karşı yanlı, tek taraflı ve akıl dışı iddialar gündeme gelmektedir."

Ben daha ziyade bu "akıl dışı" kısmına takıldım, Geçen 29 yıllık süre içerisinde bir "akıllanma" olduğunu sezsem derim ki "Bak görüyor musun, neler değişti!" Fakat böyle bir şey söz konusu değil. Alman asıllı mahkûma işkence ile "Ne mutlu Türküm diyene" sloganını ezberlettiren, milletin ırzına geçen, pislik yediren bir komutanın akıl ile izah edilemeyecek davranışları ne yazık, geçen onca yılın ardından sadece bizlerin aklını zorluyor. Artık foyası ortaya çıkmış, bütün kiri etrafa saçılmış bu dönemin savunuculuğunu yapmak, Kürt düşmanlığı ve Kürt nefretinin bir kez daha ilanından başka bir şey değildir. Bu açıklamanın okuması şudur: Evet, Kürtlerin kulağının dibinin bile s...mış olması, bok yedirilmesi, öldürülmesi haktı, müstahaktı, arkasında duruyoruz! Kürt sorunu yoktur, az Esat Oktay Yıldırım vardır!

Öyleyse eyvallah! Herkes yerini bilsin, kim nerede ne düşünüyorsa açıkça söylesin. TSK söyledi madem, biz de söyleyelim: Rahmetli Esat Oktay Yıldırım bir caniydi! Tutuklulara küflü ekmek yedirilirken etle beslenen, kadın tutuklularca koğuşı temizlenen ve Silahlı Kuvvetler'in mi Adalet Bakanlığı'nın mı her kimin "demirbaşı" olarak

kayıtlara geçmiş ise Co denilen hayvan da köpek değil itti! İtti itti itti! Hadi açıklama yapın!

Şimdi buradan diğer konuya geçelim. Okuyucu, Kandil ve Maxmur'dan gelen grupların karşılanmasının Türk toplumunda yarattığı "hassasiyet"ten hareketle, karşılamaya giden Kürt kalabalığının Türk bayrağı taşıması halinde bu tür sorunların belki de yaşanmayacağını söylemiş ve bu mümkün mü diye sormuş. Tüm bayraklar bezdir. Bütün bayraklara bakışımdır bu, kimse heyecanlanıp evime bayrak postalamasın. Ve fakat, Kürtlerin Türk bayrağı ile olan ilişkisi biraz daha çetrefillidir. Dersem ki "Kürtlerin Türk bayrağı ile sorunu yok", yalan söylemiş olurum, öbür tarafta hesabını veremem. Elbette vardır. Ama asıl sorun, Türk toplumunu sürekli üreten, sürekli "zinde" tutan sistemin bayrak ile olan sorunudur. Her devletin ve devleti olmayan toplumların bayrağı vardır. Ama hiç kimse o bayrağı kaldırıp yatak odasına falan asmaz. Ya da ne bileyim taksilere zam yapınca bayrakla yürüyüş yapmaz. Bunlar daha ortalama sıkıntılar. Asıl sıkıntı, bayrağı elinde tutma yetisini kendisinde hisseden Müslüman-Türk çoğunluğun, bu bayrağı yıllarca sopa olarak kullanmış olmasıdır. 6-7 Eylül olaylarından tutalım, Alevi katliamlarına kadar, oradan geçelim işte Diyarbakır Cezaevi'ne... Buraların tümünde zulmü yapanlar bayrak taşımak suretiyle ayakta durdukları için, zulüm görenler bayraktan soğumuştur. Ve zamanla etnik-dinî temsile dönüşmüştür bayrak. Diyarbakır Cezaevi'nde Kürtçeden başka dil bilmeyene kalkıp elli kaç küsur Türklük marşını sopayla ezberletirsen, duvarlara döve döve Türk büyüklerinin resmini çizdirirsen, "Türkçe konuş çok konuş" vecizelerini yazarsan ve bütün bunları Türklük, bayrağa layık olma hissiyatıyla yaparsan, o bayrak başka bir şeye dönüşür. Ve ortaya şu soru çıkar: Boğaları kızdıran, matador mudur, kırmızı mı? Düşünelim bakalım cevabını...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Onur Öymen'e teşekkür, Alevilere yakarımdır!

Evrin Alataş 19.11.2009

Dersim Katliamı tartışması devam edeceğe benziyor. Etsin de... Allah razı olsun Onur Öymen'den, bir sürü şeyin önünü açtı. En önemlisi, Tunceli denilen yörenin adının "Dersim" olduğu ve orada 38'de yaşananın da bir katliam olduğu, sayesinde sıkça telaffuz ediliyor. Başbakan bile "Dersim Katliamı" ifadesini kullandı. İkincisi ise, CHP ve Mustafa Kemal bu sayede tartışılır oldu. Katledilmek üzere bir dağın yamacına toplananların tepede gördüğü o beyaz atlı "evliyanın" Mustafa Kemal olmadığı, son Dersimlilerin de bu sayede kurtulmadığı da anlaşılmış oldu. Zira, Mustafa Kemal, Dersim İsyanı'nın bastırılmasında fikir babasıydı. Babalı-kızlı (Sabiha Gökçen ile) hallediverdiler meseleyi. Demek ki şu Stockholm sendromundan kurtulmanın vakti gelmiştir.

Tüm bu sebeplerden ötürü Onur Öymen'e teşekkür etmek lazım. Kenan Evren gibi o da yaptığı şeyin farkında değil ama çok iyi iş becerdi. "Atatürk'ün yaptığı bir şeydir, ne yani Atatürk faşist mi" derken bile şuuru kaybetmiş SS subaylarının yıllarca yaşlı bakımevlerinde dünyayı kavramaya çalışmalarına benziyor hali, ahvali. Bu denli aşırı dozda Kemalizm bağımlısı bir adama ne diye yüklenesin. Ne diye istifa etmesini bekleyesin ki? Gitmesi gereken kişi Onur Öymen değildir. Yazımız burada başlar. Ve Alevilere çağrıdır.

Bir Alevi-Kürt olarak bu memlekette yaşamanın nasıl bir zorluk olduğunu, nelerle karşılaşılacağını, sistemin sürekli hakaret ve baskısının insanın sırtında nasıl bir yük yarattığını iyi biliyorum. Yakın zamanda yayımlanan *Her Dağın Gölgesi Deniz'e Düşer* adlı kitabımda Alevi-Kürtlerin nasıl bir cendereden geçtiklerini, kendi köyüm üzerinden anlatmaya çalıştım. Özetleyeyim...

Kimsenin Türkçe bilmediği, cemlerin gizli yapıldığı bir köydü benimki. İsmet İnönü gelip eğitim enstitüsü

açınca herkes dedi ki "Aha, devlet kapımıza geldi, modernleşeceğiz." Köyün bir başka mahallesine de Sünniler yerleştirilmişti. Herkes hızla Türkleşti. Cumhuriyete sahip çıktılar ama cemlerini niye gizli yapmak zorunda kaldıklarını sorgulamadılar. Ayrıca neden Türkçe konuşmak zorunda olduklarını da... Sonra Deniz Gezmişler geldi köye. Oradan yüzlerini Nurhaklara döndüklerinde bizim köyün Alevi iki mahallesi onlara destek verdi, kucaklarını açtı. Derken sürekli askerler basmaya başladı köyü. Denizler idam edildi, 12 Eylül geldi ve köyün bütün erkekleri işkenceden geçti. Askerler köyden çıkmaz oldu. Devrim düşü yerle bir oldu. Oysa millet tarlalarını satıp örgütlere bağışlamıştı. Nurhaklarda gezen gençlere süt, peynir taşıymıştı. Ama olmadı. Daha elektrik gelmemişti bizim köye ama jandarma karakollarında bütün erkekler çuklerinden elektrik yedi. Benim çocukluğuma kadar devam etti bu. Neden? Çünkü biz Alevi-Kürttük ve tehlikeliydik. Bize güven olmazdı. Geceleri kalkıp evin etrafında askerlerle karşılaştığımız için altımıza işemeye başlamıştık. Nenem bir leğen koydu salonun ortasına, kalkıp buraya işeyin dedi geceleri.

Çocukluğumda herkes *Cumhuriyet* gazetesi okurdu. O zamanlar SHP otobüsleri köye sol marşları çalarak gelir, annelerimiz ekmek arası kavurmayla yollarını keserdi. Hâlâ ümitliydik. Zaman geçti ve bize devletin karakollarındaki işkenceden başka bir şey düşmedi. CHP de iktidar oldu SHP de, ama cezaevi kapılarından kurtulamadık. Çocukluğum, cezaevlerini ziyaretlerle geçti. Hep birilerinin ayaklarının altı patlaktı, hep birilerinin gözü mor. Annem hep cezaevindeki oğullarını bekledi. Köydeki başka kadınlar da... Niye? Çünkü rejimler değişse de bizim kimliğimiz değişmiyordu. Biz Alevi-Kürttük!

Duvarlara kimi zaman Hz. Ali'nin resmi asıldı, kimi zaman Atatürk'ün, kimi zaman Deniz Gezmiş'in. Ama o resimlerin yanında, cezaevinde bulunan ağabeylerimizin fotoğrafları eksik olmadı. Kimileri hiç dönmedi. Neden? Çünkü rejimler değişse de bu ülkeyi her zaman ordu yönetti. Ve ordunun o yumuşak sopası başımızdan eksik olmadı. Ha, yanı başımızdaki Sünnileri mi soruyorsunuz. Onlar kimi zaman Ülkü Ocaklarında örgütlendiler. Bazı geceler köye laflar geldi "bu gece köyü basacaklar, tıpkı Maraş'taki gibi bizi kesecekler" diye. Hepimiz nöbet tuttuk. Uyuyamadık. Ama geceleri onlar değil, askerler geldi hep. Hep devlet girdi köyümüze. Son olarak 1990'larda girdiklerinde yanlarında genç ölülerimizi de getirmişlerdi. Niye, çünkü o gençler "Biz Kürdüz" demişlerdi. Kulakları, burunları kesildi.

Demem o ki Alevi Türk ve Kürt-Alevi kardeşlerim; korkmamız ve çekinmemiz gereken "Sünniler" değil, bu sistemin ta kendisidir. Ordusuyla, derin devletiyle, cinayet şebekeleriyle bu sistem ve bu sistemi savunanlardır. CHP gibi... Vazgeçin CHP'den. Onur Öymen'in gitmesini beklemeyin, siz terk edin orayı. Bundan daha açık faşizm var mı? Ki siz benden iyi bilirsiniz faşizmin ne olduğunu...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Kardeş ırkçı mısınız yoksa haklı mı

Evrin Alataş 26.11.2009

Epey bir aradan sonra İstanbul'dayım... Özlemişim de yalanım yok. Deniz, martılar falan iyi geliyor arada insana. Bu sebepten "kardeşlik" duygularım had safhaya ulaşmış. Deniz kardeşliği, orman kardeşliği, vapur ve de martı kardeşliği... Her şey güzel... Sis bastırmış ama olsun, sisli havayı Kürt sevsin. Derken bir aralık artık otobüse

dolmuşu koşturacak mecal bulamayıp taksiye biniyorum. Beyoğlu'ndan Allah izin verirse Kâğıthane yönüne... Allah'ın izniyle alakalı mıdır yoksa kulun belası mıdır bilmiyorum ama taksi ilerlemiyor. Şoför kendiliğinden konuşmaya başlıyor. İstanbul'un ne de zor olduğundan, bu trafiğin insanın ömründen ömür yediğinden, ah ah vah vah, ne olacağımızdan. Ben de densizlik edip "Valla kardeş onbeş yıl İstanbul'da yaşadım. Bir süredir Diyarbakır'dayım, çok rahatım inan" diyorum. Adam dikiz aynasından bakıp kafadan "Yok canım, oralarda yaşanmaz" diyor. "Ne sebepten kiii" diyorum, pek bir hanımefendi takılarak. "Yahu yaşanır mı, her bela onlarda" diyor. Ben yine "hangi bakımdan" diyorum. Adam başlıyor:

"Yahu töre onlarda, hırsızlık onlarda, buralarda uyuşturucu sektörü onlarda, değnekçilik onlarda, kadınları pavyonlarda zorla çalıştırma onlarda, çok çocuk doğururlar sonra o çocukların kimi hırsız olur kimi bilmem ne rezilliği yapar. İstanbul'un hırsızları hep Diyarbakırlı..." Devam ediyor elbette bu sıralama. Araya girip, kirpiklerimi çırpıştırıp, dudağımı masumca büzerek, "Ama tabii oraların da başka sorunları var" demeye geliyorum ama yok, adam konuşturmuyor beni. O esnada "Evet benim konuşma yeteneğim yok, ben yazmayı becerebilirim" diyerek kendimi telkin ediyorum. Adam kararlı, "eğitim eğitim, eğitim şart!" diyor. Ben yine sızmaya çalışıyorum, "Ama işte hani çatışmalar yaşandı ya, insanlar köylerini terk etti ya, hani bi de şey var ya mesela örneğin şey, oralara hizmet de verilmiyor kiii!" Yook, adamın susmaya niyeti yok, "Bir de biz susuyoruz onlar bağıyor sürekli, çok haklılarmış gibi..." Meseleyi Lozan'dan alıp GAP'a kadar getirmek lazım ama halim yok, susuyorum. Adam konuştukça enerjim beni terk ediyor, çaresizleşiyorum. O adama, en yalın haliyle "Aslında sen ırkçısın ama haklı yanların çok" diyerek başlamak istiyorum konuşmaya, derman bulamıyorum. Paraya kıyıp adamı dolandırarak eve gitmek ve konuşmak var ama bu seçeneklerim arasında yok. İşin kolayına kaçayım diyorum en iyisi. Konuşamadıklarımı yazayım.

Adam haklı, niye haklı, Kürtlerin şu anda bilhassa büyük şehirlerdeki imajı hiç hoş görünmüyor. Çingenelerinki gibi. Ne için peki? Her iki toplum da "vatansız". Yaşadığın yer her zaman senin vatanın olmayabiliyor. Bu mesele uzun. Kissadan hissesi şu: Cumhuriyet kurulduktan sonra Kürtler gol yedi mi? Yedi... Temizinden hem de. Ne çoğunluğa dahil olabildiler ne de azınlığa. Sırtlarında taşıdıkları mermiler yanlarına kâr kaldı.

"Olmasalardı, biz Fransız işgalinden falan kurtulamazdık" gibi... Lozan geldi geçti, ortada "siz kardeşsiniz" diye uzaktan bağırان bir devletten başka elde avuçta bir şey kalmadı. Zamanla, kardeş olsak bile "kız alıp verdik, evlendik birbirimizle" diye bir başka argümana sarıldık. Sonra savaş koptu, kızılca kıyamet. O vakte kadar taş üstüne taş konulmamış memlekette, binlerce köy boşalınca, haydi bakalım... Kimin boğazından ne geçerse... Boşalmış köy sadece evsizlik ve yersizlik değildir kardeşlerim. Bir köy boşalırsa, oradaki sosyalite, ahlak, hukuk ve kültür de dağılır. Bu sebeptendir ki kendi köylerinde kusuru az olan insanlar –Kürdü Türkü fark etmez- büyük şehirlere gittiklerinde birer suçluya dönüşebilirler. Neden? Çünkü denetim mekanizmasını da kaybetmişlerdir. Velhasıl, evini, çocuğunu, köyünü, ekmeğini kaybedip de kentlerde var olmaya çalışan insanlardan her zaman her koşulda umuduna ve onuruna sahip çıkmasını "geleneksel ve de klasik" anlamda bekleyemezsin. Hiç kimsenin, hiçbir halkın geninde "bozukluk" yoktur. İş patladıktan sonra bol keseden atıp tutarsın. O köylerde duman yükselirken ruhun duymamışsa eğer, o yüzüne duman isi bulaşmış, ruhu yanmış, ne bileyim babasına bok yedirilmiş çocukların gelip de bayram günlerinde elini öpüp bayram şekeri falan istemesini bekleme. Kapından değil, bacandan girerler. Kaçarın yok. Patlama denilen şeyi tüpten, balondan ibaret bilersen, gelir böyle eşğinde patlar. Sonra ne olur sevgili kardeşim? Kürt dediğin "pespaye", Türk dediğin "ırkçı" olur. Kendine en yakın olanı seç beğen bakalım...

Ben yine de, her şeye rağmen, Kürtlerin onurlu durduğunu düşünüyorum. Yoksa nüfusu 350 binden 1,5 milyona çıkmış Diyarbakır'da, değil açlık, her türlü rezalet yaşanırdı. Fakat unutmamalı, hiç kimse unutmamasın, aç insan umudunu yer...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Yok mudur bir üçüncü yol

Evrin Alataş 03.12.2009

Ne yazmak istediğimin farkındayım. Ama yine de başlığı attıktan sonra kara kara düşünüyorum. Dünyada tecrübe edilmiş, şu veya bu şekilde üstesinden gelinmiş durumlar bu topraklarda yaşandığında neden her şeyi yeniden keşfetmek durumunda kalırız? Şu koca dünyadan edineceğimiz tecrübe hiç mi yoktur! Bu topraklarda kavramlar neden hep yeniden tanımlanı ve genel geçer özelliklerini kaybederler? İşte bu sorular elimize ayağımıza dolanıyor, çıkış bulamıyoruz. Varsın bu da böyle olsun, biz yine yol bulalım.

Bir zaman gelip de açılıma ilişkin tartışmaları böyle kanlı canlı yapacağımızı pek çoğumuz düşünemedik. "Aman da ne çok yol katetmişiz" diye sevinecek bir şey yok ortada. Ayrı bir hadise bu. Ölülerin arasında dolaşıyordu belki, daha az konuşuyorduk. Peki, şimdi neyi tartışıyoruz? Aslında meseleye Diyarbakır'dan bakınca işler iyice karışıyor. Türkiye'nin batısına doğru gittikçe artan şoven eksenli tartışmalar ve gerginlikleri buradan okumak çok güç. Anlatmak da güç. Kürt açılımı denilen meselenin buraları tatmin etmediği aşikâr. "Ne çok yol almışız" meselesi de bu noktada patlak veriyor. Kürtler, aldıkları yola, katettikleri mesafeye ve ödedikleri bedele baktıklarında, beklentilerinin ve örgütlü taleplerinin çok çok gerisinde bir seyir görüyorlar. Yaşananlara baktığımızda, haklılık payları elbette ki çok yüksek. Peki, ya işin diğer tarafından bakınca ne diyeceğiz? Ortada henüz (Kürtlere göre) hiçbir şey yokken bir kaşık suda kıyamet koparmalar da neyin nesi? Açılımla beraber sokağın ayaklanacağına dair kehanetlerde bulunan ve bunun için elini sıvazlayan faşist sosyal-demokratlar ya da miadını bir türlü dolduramayan milliyetçi sağın feryat figanı da neyin nesi? Cevabın bize düşen kısmı: Sıkışmışlık! Bu ruh halini çok fazla kişinin yaşadığını düşünmüyorum. Bu zor, bu taraflara ait. İki yol var, ya örgütlü Kürt hareketinin ruh halini aynı şekilde yaşayacaksın ve tamamen kendi gündemin ekseninde hareket edeceksin. Ya da hükümetin yedeğine düşeceksin. Faşist dalgaya karşı çıkayım derken, kendini iktidarı yanında bulacaksın. İşte Kürt meselesinde şu anda –en azından benim– açmazım bu.

Bakalım... Abdullah Öcalan'ın yeni yaşam koşulları malum! Kürtler sessiz kalır mı? Elbette ki hayır. Bunu bir daha döne döne tartışmanın ve anlatmanın manası yok. Kürtler, Abdullah Öcalan söz konusu olduğunda gözlerini karartırlar ve bu noktada hiç kimse "Aman yine hortladılar" falan demesin. Bu hadise Kürtlerin "hortlama" noktasıdır. İşte son günlerde olduğu gibi molotofları bellerine sarıp, yakıp yıkarlar. Bu, tamamen Kürtlerin kendi dünyası ve günceliyle ilgilidir. Bu noktada şu soru belirebilir: "Arkadaş, nasıl ki muhalefet sokakla tehdit ediyorsa, Kürtler de aynı şeyi yapıyor!" Tehditten daha içerden bir durum bu. Daha kendiliğinden. Bunu hortlatmamak için sen de havadar bir oda yap, sağlıklı bir odada yaşasın, niye milletin hassasiyetini gözetmiyorsun? "Ama herkes hassas!" İşte zurna ötüyor, herkes hassas! Bu kadar hassasiyetin içerisinde nasıl yol bulacaksın?

Hiç sevmediğim bir tarzda yazıyorum, farkındayım. Böyle köşeden köşeden akıl vermeler... Aklım neye yeter bilemem ama, hakikaten bu denli hassasiyetin içerisinde iktidarın sakın adımlar atması güç. Artık faşistleşmiş solculara diyecek bir şey bulamıyorum. İzmir'de DTP'ye saldırı için de kimileri "Ya aslında AKP'ye olan tepkiydi"

diyor. Ne alakaysa, taş da gelip hep Kürdün kafasını yarıyor. Demem o ki, onlardan ümidimi kestim. Daha da faşistleşsinler. Fakat DTP ile AKP'ye çok fazla iş düşüyor. AKP, Kürtlerin hassasiyetlerini gözetmek durumundadır. Çünkü bu faşist akım hem AKP hem de DTP'yedir. Aynı yerden beslenmektedir. Eğer AKP, bu hassasiyetleri gözetip, Kürtlerin enerjisini yanına çekmeyi beceremezse, herkes hep beraber kötü bir dönemeçten geçmiş olur. Ondan sonra dön ki toparlayasın.

Sıradan faşizmin, örgütlü faşizmin, Ergenekon'un, darbecileşmiş kemalizmin ve şovenleşmiş solculuğun tümüyle hesaplaşılması gereken bir zaman. MHP ile CHP'nin argümanlarının aynılaştığı bir zamanda DTP ile AKP ne diye birbirine karşı kavga versin! Onları yakınlaştıracak hiçbir şey yok mu? Zulüm de mi yok? Bunları yazarken bir yandan da düşünüyorum. "Ne diyor yahu bu" diyenler vardır içinden. Ama dostlar, arkadaşlar, ben ne yapayım, sola bel bağlamıştık, sağcılaştı. Alevilere bel bağlamıştık kemalizmden kurtulamadılar. Bu çember nasıl yarılacak peki? Millet birbirini yesin de yeniden kurtarıcı apoletlilerimiz mi devreye girsin? Aman istemez, yaşasın halkların kardeş olma ihtimali...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Eşek var ya eşek, bilisen onu

Evrin Alataş 10.12.2009

Kendimi ziyadesiyle sıkışmış hissediyorum. Biliyorum, pek çoğunuz öyle hissediyorsunuz. En azından öfkesini dindirip, sakın düşünmeyi başarabilenler... Fakat sakinleşmek de pek iyi değilmiş. Öfkeliyken motivasyonun daha yüksek oluyor. Taşı atıyorsun, ortalık karışıyor ve etki-tepki denilen şeyi daha yakından görebiliyorsun. Ama sakinleşince duruluyorsun da. Bu denli boz bulanık bir ülkede duru duru düşünmek iyi değilmiş. İçinde çaresizlik var çünkü. Yılgınlık, ümitsizlik... Ha bu arada, Kürt sorunundan bahsediyorum, onu söyleyeyim de, kafalar karışmasın. Yılgınlık ve çaresizlik hissettiğim hadise bu.

Maşallah memlekete! Bu kadar olur. Bir ülke ancak bu kadar berbat hale gelir. Sivili, askeri, muhalefeti, iktidarı ile herkes ancak bu kadar el ele verebilir. Aslında dehşet bir uyum var. Biz "faniler" bu uyumun farkında değiliz. Bizler, yani sakın olmayı başaranlar, bu hayhuy içerisinde sepetten toprağa düşen hamsileriz. Yok yok, sazanlarız. Suyu düşlerken kavrulup gideceğiz. Ne bir rakıya meze, ne yoksulun sofrasına keyif, ne de deryaların bir parçası olabileceğiz.

Demem o ki dostlar, kendimi hakikaten takatsiz hissediyorum. Takatsiz ve küçücük! Bu "büyük" ülkenin "büyük büyük" abileri neler yapıyorlar, ne planlıyorlar bilmiyorum, bilmiyoruz. Bazı şeyleri anladığımızı, çözdüğümüzü sanıyoruz, bakıyoruz ki yok, hiçbir şeyi anladığımız yok. Sonra "bizim bilmediğimiz şeyler var" diyip kendi küçüklüğümüze sığınıyoruz. Böyle zamanlarda en azından benim yapabildiğim bu.

Mesela düşünüyorum. Kürt açılımı derken iktidar gerçekten PKK ve Abdullah Öcalan'ı "tasfiye" etmeyi mi planlıyor ve Erdoğan bu sebeple mi ABD'ye gitti. PKK bu yüzden mi asker öldürdü? Yoksa Erdoğan'ın Kürt açılımını engellemek isteyen daha derin güçler mi askerleri öldürdü de Erdoğan'ı ve iktidarı zor durumda bırakmak istedi. Bu süreci kim baltalamak istiyor da Kürtlerin ve PKK'nin Öcalan hassasiyetini bilerek, onun hücrelerini mesela havasızlaştırıp, küçültüyor? İktidar mı yapıyor? Peki, tam da bu günde niye DTP kapatılmak isteniyor. Hani Kürt açılımı? Peki, hangi açılım? Hakikaten hangi açılım? Hani durmak yoktu, bu bir devlet projesiydi? Muhalefetin tam da istediği şekilde finale doğru giden bu süreç neyin nesi? Madem derinlerde bir el var, iktidar bunu bilmiyor mu? Engel olamıyor mu? Varsa, PKK niye bu oyuna geliyor? Niye yine ölü

toplamaya başladık? Sahi bu neyin laneti?

Ancak soru sorabiliyoruz işte. Açılım denilen hadiseyi hâlâ anlayamamışken hele, ne oldu da bu hale geldik, bilemiyorum. Neredeydik de ne hale geldik, vallahi onu da bilemiyorum. Aklımdan pis pis şeyler geçiyor sadece. Kusura bakmayın, bu olup bitenler aslında çok trajik ama ben yine de traji-komik yanından görüyorum. İçim acıyor ama ne yaparsın... İzninizle bir fıkra anlatayım:

Urfalı ağa safariye gitmiş. Dönmüş, adamları, aşireti etrafına toplanmışlar. Sormuşlar, "Ağam ne görmüşsen hele anlat." Ağa, "zebra görmüşem" demiş, millet şaşırmış "o nedir ağam?" Ağa demiş ki "Eşek var ya eşek, eşeğin pijama giymiş olanı..." Ahali sormuş, "eee başka ne görmüşsen." Ağa demiş "zürafa görmüşem." "O ne ola ağam" demiş millet. Ağa cevap vermiş, "Eşek var ya eşek, eşeğin boynunun uzun olanı"... Bu muhabbet böyle gitmiş, aslan, eşeğin yeleli olanı falan. Sonra demiş ağa "kobra görmüşem." Millet sormuş "ağam o ne ki." Ağa demiş, "Eşek var ya eşek, eşeğin s...i var, kendisi yok!"

Hâşâ sizlerden, kusuruma bakmayın, ortalığı kasıp kavuran açılım meselesi de aha böyle bir şeydir nazarımda. Ben diyeyim kobra, siz başka bir şey deyin, bağışlayın, ortada dolanan bu "şey" nedir, kimindir bilmiyorum. Bildiğim şey, atla deveye, kobrayla eşeğe dönüşmüş bu hadisenin, çözümü oldukça pratikken her seferinde yeniden başa sarmasıdır. Ve bu işi sonlandıracak ne kaliteli bir iktidar, ne muhalefet, ne ordu, ne de sivil toplum, yurttaş sahibi olduğumuzdur. İşte "uyum" dediğim ve çileden çıktığım nokta da budur kardeşlerim. İyi bir nokta değil geldiğim yer, farkındayım, bağışlayın diyeyim. Bağışlayın, ben bu safarilerden, bu belgesellerden, bu "sosyal içerikli" filmlerden, bu "toplumcu gerçekçi" hallerden bu aralar yorulmuşum. "Su akar yolunu bulur" diyemiyorum. Bu sular çok bulanık, yatağından taşmış. Dur bakalım, sel olmasa...

Aha bu yazı da böyle olsun...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

PKK, DTP, Kürtler ya da vurun abalıya

Evrin Alataş 17.12.2009

Kılı kırk yarararak düşünmek, yazmak da varmış. Olup biteni anlamaya çalışmanın zorluğu bir yana, gidişatın zorluğu ağır basıyor. Gel de çık içinden, "hayırlı" şeyler söyle, kullanışlı olsun. Bir de tabii bu kısa köşede, bu kadar ağır meseleyi nasıl izah edeceğiz? Edemeyeceğim biliyorum, deneyeceğim.

Besmelemi çekeyim; "uysal Kürt" olarak Reşadiye'yi tasvip etmiyorum. Gelelim, birkaç meseleye... Birincisi "açılım" sürecinden hareketle PKK'ye dönük eleştiriler. PKK'nin, "beni muhatap almalısınız" biçimindeki ifadelerinin "bencilce" bulunması ve açılım sürecinin önünü tıkamak suretiyle "her iki halkın da düşmanı" olması... İsrarla ve hakikaten büyük çaba ile anlamaya çalıştığım şey açılım hadisesinin neye karşılık geldiğidir. Yıllarca yaşadığımız şeylerin vahameti karşısında açılıma dair ifadeler gerçekten "umutlu" görünüyordur belki, bilmiyorum. Diyarbakır'dan bakınca bu umudu yakalayamıyorum. PKK'yi muhatap almadan yapsınlar diyelim, eyvallah! Ama şu veya bu biçimde kayda değer bir şey görünmüyor. Peki, bu "kayıt" ne? Bu kayıt, Kürtlerin 1980'den bu yana yaşadıkları. Canını vermek suretiyle edindikleri... Mesela TRT6, damlarına çanak diktikleri için sopa yiyip cezaevlerine sokulan Kürtleri nasıl doyursun? Kürtler o coşkuyu 1990 başlarında MED TV ile yaşadı. Anayasal değişiklik olmadan, dağdaki çocukları, kardeşlerinin akıbetlerine dair herhangi bir adım atılmadan, bunca cendereyi atlatmış bir halk neyle tatmin olacak? Bu meseleye kan bulaşmıştır ve binlerce militanıyla bu

sürecin sürdürücüsü olan PKK, meselenin doğrudan "sahibi", "muhatapı" halini almıştır. Kan, temel hakların önüne geçmiştir. Dolayısıyla ne Kürtler ne de PKK, kendileri ve siyasi iradeleri hesaplanmadan yapılabilecek şeylerle tatmin olur. Ki iktidar bırakın PKK'yi muhatap almayı, "sonuna kadar mücadele edilecektir" demek. Bu kadar açıkken her şey, "gelip teslim olanlara bir şey olmuyor" demek abes değil midir? Dağlardaki Kürt çocukları zaten yıllardır ya öldürülüyor ya da "gelin teslim olun" diye davet ediliyor. Değişen ne? Eskiden teslim olanlara itirafçılık dayatılırdı, şimdi serbest bırakılıyorlar. Peki, Kürt sorunu bir "ulaşım" sorunu mudur?

İrkçi duyguların esiri olmamışlardır sözüm. Elinizi vicdanınıza koyun. PKK diye bir hareket olmasaydı, Kürdün kara kaşına kara gözüne bakıp da mı hak hukuktan bahsedilecekti? Bu denli örgütlenmiş, yıllarca kavga vermiş, halk desteği kazanmış ve kendince "güç" haline gelmiş bir hareketi şimdi hangi esaslara göre "terbiye" edeceksiniz? Orta yerde iki güç var ve savaş var. Barış temennisi var. Eğer pusulada sorun yok ise ve hakiki bir barıştan bahsedilecekse, o zaman her iki tarafın açığını aynı dille eleştirebilmeli. Mesela, PKK çatışmasızlık kararı aldığı zamanlarda parçalanmış gerilla cenazeleri bölgeye geliyor ve kimse sesini çıkarmıyorsa, vicdanın terazisi şaşmış olmaz mı? Derdim, ölüleri yarıştırmak ve kimin daha çok öldüğünün çetelesini çıkarmak değil. Ölülerin, vicdanın ve hafızanın uyumadığını hatırlatmaktır.

Ve sokak gösterileri... Sözüm herkesedir. Medya, "kaldığımız yerden devam edelim" dercesine aynı çığırkanlığa başladı. Kendilerine göre çok sağduyulular. "Kırıp döken PKK yandaşları"... "DTP'nin kapatılmasını protesto eden göstericilere ırkçı bir grup saldırdı", "İrkçi bir grup DTP'yi yaktı" demediğiniz müddetçe, o sokaklara dökülenlerin elindeki molotoflar maalesef patlar. Çünkü hakkaniyet şaşmıştır. *Facebook*'ta bir grup oluşturulmuş. Reklam olmasın, adını yazmayacağım. Binlerce üyesi var. Orada parçalanmış gerillalar, bir gösteride kafasından vurulup ölen üniversite öğrencisinin video kaydı vs. var. Ve yetiştirdiğiniz evlatlarınız (ki kızlar çoğunlukta), fotoğraflara bakarak "tam bir sanat eseri" yorumunu yapmaktalar. "Kürtlere soykırım yapalım" diye gruplar oluşmuş. Hiç gördünüz mü asker kulağı kesen bir militan, duydunuz mu? Ya da Kürtlerin internet sitesinde parçalanmış asker görüntüleri? Bunu neyle izah edeceksin? Bu denli tahrikin içinde Kürdün hassasiyeti hiç yok mu? Yok! Niye biliyor musunuz? Kürt hareketi var çünkü. Kürt hareketi Kürdü terbiye ediyor. Etmesin, o zaman "korkutucu sahneler" in ne olduğunu göreceksiniz. Hakkâri'de yirmi polis bir çocuğu öldüresiye döverken, iki polisi köşeye sıkıştıran gençleri engelleyen de DTP'lilerdir. Öfkeyi iyi hesap edelim derim.

Gelelim DTP'ye... AKP'ye bu denli güvenenleredir sözüm. Haşim Kılıç'ın AKP'lilerle hamam sefası yaptığı malum. Hadi de ki şaibe. DTP kapatılıp da Meclis'ten çekilince AKP'nin nasıl da "demokrat" tavırlar sergilediğini gördük. Kürtlerin vekillerini önlerinden temizleyerek açılınsınlar. Ama bunlar bana 1990 başlarında, garnizondan yayın yapan *Dicle* radyosunu hatırlattı. Yayın Kürtçe yapılıyor, Kürtlere ve PKK'lilere "hainler, alçaklar" diye sesleniliyordu.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Baltaları bırakıp küreklere sarılalım

Evrin Alataş 24.12.2009

Köşenin adını "Kürtler Vadisi" koyduk, el mahkûm, yazacağız. Her ne kadar bu süreç hepimizi "manyak etmiş" ise de, akıllı olmaya çalışacağız. Aklımdan bazen "Kürtler ü ile u'yu ö ile o'yu karıştırır, köşenin adı Kurtlar Vadisi'dir" deyip durumdan yırtmak geçiyor. Zararın neresinden dönsen kârdır hesabı. Zira bu iş bitecek gibi değil. Ömür gitti...

İşin şakası bir yana, *Taraf*'ta da yazarların kısmen tartıştığı Kürt hareketini "sorgulama" sürecine bir miktar ben de değineyim. Arkadaşlar heyecana gelmesin hemen. DTP'yi ayrı, Öcalan'ı ayrı, PKK'yi ise ayrı noktalarda eleştirme işi de bu senenin buluşu oldu. Madem sorunu çözemiyoruz, yeni yöntemlerle daha "katlanılır" hale getirelim gibi... Kuşkusuz eleştirilecektir. Hele de ülkenin en büyük sorununun muhatapları olarak görünen bu üç ana adrese dönük eleştiriler olacaktır elbette. Benim takıldığım nokta eleştirilerden ziyade bir "nizam verme" ya da "terbiyeleme" lisanıdır. Ortılığı kızıştırıyım biraz, "komünizm gelecekte onu da biz getirelim" gibi. Eleştirilere bakılırsa DTP, "bir şiddet hareketi" olarak PKK'ye mesafe koymamakta, eleştirmemekte ve yaptıklarını "onaylama" zorunluluğundadır; PKK, Öcalan'a rağmen yanlışlık yapmakta ve kendi içerisinde bilhassa komuta kademesinde farklı eğilimler ile "savaşın devamından" yanadır ve üstelik devamını isteyen adamlar, savaş bittiğinde boşa çıkacakları için daha fazla şiddet eğilimindedir; Abdullah Öcalan ise sağlığını ve hücre koşullarını "bahane" ederek sokağa şiddeti öğütlemekte, süreci bir biçimde tıkamaktadır! Kürt hareketinin koca bir cüsse olduğunu ve kendi içerisinde homojen bir yapıya sahip olmadığını peşinen belirtebiliriz. Fakat, "açılım" sürecinin temel tıkağının şu veya bu adresleri ile Kürt hareketi olduğunu söylemek insafsızlıktır. Ayrıca yöntem olarak her bir adresi alıp farklı farklı eleştirmek ve bunlar arasında bir iletişim kopukluğu, barışçı ve savaşçı eğilimler olduğunu söylemek, doğru olduğunu varsaysak bile yanlış sonuca götürür. Bu, meselenin çözümünde muhataplık arayışı söz konusu iken, muhatap olabilecek üç adresi de şu veya bu biçimde boşa çıkarmak anlamına gelir. Ayrıca gözardı edilen bir şey vardır ki PKK ve Öcalan iletişimi, farklı kodlar üzerinden yürümektedir. Başkanlık Konseyi üyeleri ile Öcalan'ın iletişimi yıllardır bu üslupla devam eder. Burada, yeni bir şey keşfetmiş gibi davranmak bence manasızdır.

DTP'ye yaklaşımda da aynı sorun vardı. DTP, aldığı kararlarda tam bir "blok" izlenimi vermesine rağmen, partinin içinde "güvercinler" ve "şahinler" grubu oluşturmak tamamen dışarıdan bir bindirmeydi. Ne oldu, olan "güvercinlere" oldu. Gözünün kenarında her zaman bir damla yaşla gezen Bülent Arınç "bile", "şahin" sayılan Emine Ayna'ya "yaratık" dedi. Hoş geldin BDP! Bizde değişen bir şey yok ama sen yine de yumuşamaya bak!

İşin bu kısmı uzun, bunu tam olarak bir yere bağlamak bu köşede zor. Fakat, Kürt meselesine yaklaşımda, birilerine eğer "yol gösterecek" veya "akıl verecek" isek, samimiyetle söylemeliyim ki bu AKP iktidarındır. Yıllarca süren savaş hem Kürt hareketinde hem de kurumsal olarak devlette bir güven sorunu oluşturmuştur. Dönüp dolaştığımız yer "PKK silah bıraksın", "Yok hayır devlet operasyonları durdursun"dur. Neden, çünkü devlet Kürtlerin "bölünme" sendromunu üzerinden atamamakta, bu nedenle de sorunun demokratik eksende çözümünde yol alamamaktadır (En azından biz saflar böyle düşünüyoruz). Aynı şekilde bir güven sorunu yaşadığı için PKK de silahlarını bırakmayı son kertede düşünmektedir. Bu durumda sesi olan, eli kalem tutanların temel alması gereken şey bu "güven" ilişkisinin tazelenmesidir. Bu da ancak hükümetin de kabul edeceği "âkil adamlar" girişimi ile olur. Bu noktada hükümete yapılacak baskı, en sonuç alıcı ve en işe yarar baskıdır bence. Yoksa tarafları bölüp parçalayarak değerlendirmek bizleri bir sonuca götürmez. Âkil adamlara görünürde kimsenin itirazı da yok. PKK de bu yöntemi öneriyor. Öyleyse neden olmasın? *Taraf*'ın aydınlarla başlattığı tartışma bu noktada anlamlıdır. Ancak bunu bir "gazete buluşması" görünümünden çıkarmak, yaygınlaştırmak ve her iki tarafın da dikkate alacağı bir komisyon haline getirmek gerekir.

Sokaktaki şovenizmi hortlatmayacak, Kürt hareketinin de güvenini oluşturabilecek adımlar mümkün. Sondan başlamak yerine baştan başlamak önemli. Silahsızlanma yerine gönüllü köy koruculuğunu kaldırarak başlamak, yerleşim yerlerine eski adları vermek, sokağı tahrik edecek uygulamalardan uzak durmak... Bunların tümü mümkün.

Yoksa ne olur? Ölülerimizi yarıştırırız. Yetmez, bir süre sonra damarlarımızdaki "asil" kanın kökenlerini araştırırız;

yetmez, hangi halk daha rezil, hangisi daha barbara varırız. Yaşam bir utanç yaftası gibi boynumuzdan sarkar. Ol sebepten, herkes baltaları bıraksın, küreklere sarılalım.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erêê erê heyfa!

Evrin Alataş 31.12.2009

Bir başnot diyelim buna. Bu yazı "akıl vermek" ve "yol göstermek"ten yoksundur. Aciz değil, yoksundur ve iddiası yoktur. Sadece kederi vardır. Ve Kürde yazılmıştır.

Evet, bu yazı Kürde yazılmıştır. Gün olur çünkü artık anlatacak ve ikna etmeye çabalayacak gücün kalmaz. Dönersin kendi kuş sürüne, nereye uçtuğuna bakmadan, havada, orada, o yerde asılı kalmak istersin. Varsın mevsimler geçsin. Kar yağsın, tipi olsun, yağmur... Sonra aynı yerde mevsimin döngüsünü, günün döngüsünü izlersin, bakarsın güneş ışıldar. Göçmek ile kalmak arasında bir yerdir orası. Ama olsun, sürünlesindir. Ya uçarsın, geri dönmek üzere, ya da "hiçbir yer" dersin. Güdülerini öldürür, orada asılı kalırsın. Vatan nereye düşer, yurt nereye... Nereye uçmalı, nereye konmalı?.. Bilemezsin, hepsi karışır.

Karışır, çünkü Kürt vatansızdır! Havada asılıdır. Yaşamam da bilirim, babasının dayak yediğini gören çocuğun içinde büyüyen öfkeyi ile haylazlığı. İflah olmazlığı... Babasına bok yedirilmiş, annesi dövülmüş, evi ve tüm geçmişi ateşe verilmiş çocuk, vitrin camlarıyla hesaplaşmanı bilirim; ama gün gelir anlatamam artık. Elime taş alıp her yere atmak isterim ama anlatamam. Taşı sen atarsın; sonra, çıktığında bile hâlâ reşit olamayacağın dört duvarlı binaya sokulursun. Sen adına dersin ki "zindan", ben derim "devlet".

Bilirim, ekranda ya da şurada burada gördüğün hayatın nereye aktığını anlamaya çalışırken, elleri nasırlaşmış babanın akşam eve bir parça ekmek ile bir torba keder getirmesini... Annenin tüm bunları katik etmesini... İçine tıktırıldığı ve adına yaşam dediğin şeyin tanımı yapılış senin adına. "Yurttaşlık" denir, sen elini kaldırırsın havaya, Ece Ayhan'ın en arka sıradaki çocuğu gibi, "Kürt" dersin. "Pis, kinli, öfkeli, kaba, kavgacıdır" dersin. Payına, "meçhul öğrenci anıtı" düşer. Bilirim... Sen buna "isyan" dersin, ben, "Kürt dediğin, babası dövülen çocuktur" derim.

Kürt dediğin, her zaman paçasında pusula taşıyan, uçuş yönünü kaybetmiş bir güvercindir. Nerede avcının tuzağına düşeceğini bilemeden, tüylerinin pırlıltısında kaybolmuş bir güvercin... Kimse buna methiye demesin. Buna "kana ağıt" der bilenler. Bilenler bilir ki güvercin dediğin çocuktur. Uçar uçar, döner de gelir sanırsın. Bir gün bir koyda, bir dağ oyuğunda, bir kar tümseğinin altında yattığını duyarsın. Gün döner, güneş döner, kara gözlü kızlar, kara kaşlı oğlanlar gülümser kalkan karın altından. Vücudundan geriye kalan uzuvları ile. Çünkü ne ben, ne bir başkası anlatabilir, bu ülkenin bayrağını "nereye dikilmek isterse" oraya dikmeye kodlanmış evlatlarının o çocukların kulaklarından boynuna kolye yaptığını. İki halkın, ikide bir halkın kabrinin başına dikilir bayraklar. Hiçbiri dalgalanmaz oysa. Şanını çoktan yitirmiştir. Hangi bayrak çocuk ölülerinin şanını taşıyabilir ki?

Diyarbakır'da hafta sonu... Adliyenin önü çatışmadan geriye kalmış gibi dağınık. Battaniyeler yerlerde sahipsiz. Boz bir kalabalık toplanmış Adliyenin yanı, belediyenin önünde. BDP otobüsü ortada. Osman Baydemir "s...r" çektikten hemen sonra... Alana girerken Kürtçe sesleniyor kadınlar: Sen erkek adamsın!

Diyarbakır'ın kitlesi halka halkadır. En merkezde her zamanki kalabalık vardır. Elinde bayraklarla... Öfkeli dirler. Gergindirler. Yine öyle... Onları görünce kederleniyorum. Çünkü o kalabalık, sınırötesi operasyon yapıldığı zaman bir yürüyüş gerçekleştirmişti. Hepsi orta yaşlarda veya daha üstü. Keder denilen şeyi işte o zaman görmüştüm. Dağlardaki çocukları için endişelenmeyi... Partizanlık falan değil, endişe ve keder! Ağlayan yaşlılar... İşte o zaman ve bu zaman. Umudun tükenmesi ve keder!

Yine soruyorum kendime, Kürt dediğiniz nedir ki? Yine kalıbım çatırdıyor. Bir yerde durayım diyorum, duramıyorum. Ruhumu bir yere sabitleyeyim diyorum olmuyor. Kürt dediğiniz nedir ki? Ölüsü tekmelenen, dirisi tekmelenen... Peki benim güzel "kardeşim", hangi kardeş diğerini tekmeler. Denir ki diriden korkarsın, korku seni zalimleştirir. Peki ya ölü? Buralara "vatani hizmete" gelmiş yüzbinlerce, milyonlarca kişi, vicdanlarınız nereye gitti? Hiç mi çıkıp da olanları anlatacak cesaret yok birinizde. Anlatılamayacak kadar vahimdir biliyorum, ama olanlardan ve olacıklardan daha da mı vahim?

Geçiyorum er-erbaş meselesini. Korkudur, ölüm korkusu ve öfkenin varlığına veriyorum her şeyi. İyi niyetlerimi, umutlarımı bir kenara atıyorum. Benim atmamın hiçbir ehemmiyeti yok biliyorum. Ne olur, en fazla küser de yazı yazmam. Ne köyüm yakılmıştır ne de babamı dövmüşlerdir. Dövmüşlerdir, onu biliyorum, unutamam. Ama 12 Eylül işte, hepimizi biraz kinlendirip, biraz durultmuştur. Ama daha dün değil... Dün gibi değil... Dedim ya, en fazla küserim. Peki ya Kürt? Bunca şeyin ardından küsmek mi? Onu geçti, o eşiği atladi, biliyorum. Ya öfkeyle tanımlar, dersin ki "ya herro ya merro", ya da yüreğin hâlâ yerindeyse, "yok" dersin; "bu yol, yol değil!" Ne ise... Ser sala we pêroz be! Herkese iyi seneler. Nice seneler...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Çok mu şaşırtıcı şu linçler

Evrin Alataş 14.01.2010

Mardin... Arabı, Kürdü, Türkü ve Süryanisinin birarada yaşadığı "son kale" ... Kıvanç bölgemiz. "Daha çok kız alalım, daha çok verelim" şehri... Tanışık adamla karşılaşınca her şey altüst oluyor. Adam, gezi planımızı bozup, ihaleyi üstüne alıyor. İhaleye kahvaltı da dahil. Ardından kahve. Sonra mini bir Mardin gezisi... Medreseler falan. Arabamızı kenara çektirip, "buyurun benimkiyle devam edelim" diyor. İstersen itiraz et! Bir yandan arabayı kullanırken bir yandan da şehri anlatmaya başlıyor. Kendimizi fena halde Japon hissetmeye başladığımız bir anda araba kentin alt mahallesine doğru süzülüyor ve Arap asıllı "mihmandarımız" incileri dökmeye başlıyor: "Burası da bizim Kürtler dediğimiz, her türlü pisliğin ve terörün çıktığı, ama balyozumuzu hiçbir zaman tepelerinden eksik etmediğimiz milletin mahallesi!!!"

İnsanın basireti nasıl bağlanırmış, dank diye yaşıyorsun. Ağzını açsan bir türlü açmasan bir türlü derken hoop konu kapanmış bile. Vur başını taşlara. Adam bizim Kürt olduğumuzdan bihaber. "Gerizekâli, bizi ne sanıyorsa, densize bak ya!"... Sinir ha sinir! İşte Mardin'den bir şirinlik kesiti.

Yazıya bu hadiseyi anlatarak girmemdeki sebep, birarada yaşamayı becerdiğimizizi zannedip, Manisa'da Romanların, Edirne'de solcu gençlerin uğradığı linçle sarsılıyor olmamız. Oysa, o denli içselleştirilmiş bir ayrımcılık var ki bu coğrafyada, tıpkı geçmişte yaşandığı gibi bugün de bu toprak bereketini koruyor. Ve maalesef, şaşırmamıza şaşıryorum. Fazla mı "kötücülüm" diye soruyorum kendime ama hayır, şımartılan ve sırtı sıvazlanan kimlikler ya da sırtını sıvazlayacak el arayan kimlikler sorunu var bu ülkede. Ve hiç kimse kendisini

güvende hissetmiyor.

Kimi şehirler ya da semtler, mahalleler vardır. Tıpkı Mardin örneğindeki gibi, farklı kimliklerin ve kültürlerin birarada yaşıyor olması herkesi heyecanlandırır. Bir zaman sonra turizm merkezine dönüşürler. Oraları gezmeye gidenler, tarihî bir kalıntıyı izler gibi dudaklarını büzüşdürüp, küçük hayret çıgıllıkları atarak neşelenirler. Neden? Çünkü hâlâ birbirini kesmemiş Hristiyan ile Müslüman ya da Yahudi vardır. Orayı turistik kılan da budur aslında. Normali, geriye sadece yıkıntıların kalmış olmasıdır. Bir kilise, bir cami yıkıntısı... Tıpkı Diyarbakır'daki ya da pek çok şehirdeki gibi... "Eskiden böyle böyleymiş" diye hayretler içinde anlatarak...

Şimdi hepimizin bildiği şeyleri belki tekrarlayacağım. Can sıkıcı olacağının farkındayım ve "sesler ve renkler" ile "gökkuşağı" muhabbetine hiç de uymayacağını biliyorum. Küçük bir "gezelim görelim" yapalım. İl il Anadolu... İğdir ve Kars'ta mesela Azeriler MHP'li olurlar. Niye, çünkü orta yerde Kürtler vardır. Mardin'de Araplar MHP'li olur. Ne alaka değil mi? Arapsın sen ya! Ama yok! Çünkü hem Kürt hem de Süryaniler vardır... Ha, oralarda bir de Kürtler haline bakmadan Süryanileri dışlarlar, niye? Müslümanlık vardır.

Malatya, Maraş, Sivas gibi yerler daha bir acayıptir. Mesela Malatya'da koca Sünni Kürt aşiretleri MHP'lidir. Yahu ne işin var Türk milliyetçiliği ile? Ama Aleviler vardır. Kafalarını kesmek icap eder. Yani her nerede ki birden fazla kimlik var, korkun oradan. "Halkların birbiriyle sorunu yok" diyen boşa çıkar. O halklar öyle bir kör bıçakla keserler ki adamı, anlayamazsın. Çünkü, bu ülkedeki derin devlet yapılanması ve sistemin çarkları, halkların bıçakları ile işliyor. Dışlılar dediğimiz bunlardır. Hiç kimsenin kendini güvende hissetmemesi hadisesi de budur. Dış düşmanla devlet ilgilenir, iç düşman ise bilinçsiz halk kitlelerine havale edilir.

Bakınız Selendi'ye... Romanları sürgün ettiler. Romanlar kendini savunurken ne diyor, "Biz taş mı attık, molotof mu attık, dağa mı çıktık!" Yani özetle "Biz Kürt müyüz?" Orada, o linç Kürtlere yapılmış olsaydı, Romanlar en önde katılacaklardı kesin!

Nedenine gelince... Sosyal patlamaları değerlendirirken elbette ki patlamaya sebep olan hadise, bize sadece bir küçük ışık tutar. Olayın gelişim ve sonucunu vermez. Son damla teorisiyle sınırlıdır yani. Romanlar hadisesinde olduğu gibi. O son damlaya gelmeden önce yaşananlar, bu ülkenin kara ve kirli tarihindedir. Ve bir piramit gibidir halkların birbiriyle alakası, yengeç sepeti gibi... Kimliklerin ve kültürlerin birarada yaşamak zorunda olduğu yerlerde üstün kimlik yani Türklük ve Sünnilik para eden değerlerdir. Diğerleri, ona yamanarak ayakta durmaya çalışırlar. O nedenle bakarsın ki Kürt ya da Arap kalkıp Türk milliyetçisi olmuş. Eğer kimliklerden biri fire veriyorsa diğerine tutunursun, yani İslam'a... Öyleymiş gibi davranırsın. Yoksa "doğal" seleksiyondur. Güçlü olan kazanır. Bu, içgüdüsel ve terbiyesizdir. Sırtını sıvazlayacak, seni zor günlerinde koruyacak el ararsın. O el her zaman vardır. Bazen derinlerde, bazen ortalık yerde. Ama vardır...

Ha yine de her şeyi bu "dengesi bozulmuş halklara" havale edip aradan çekilmek olmaz. Bu bir dönemeçtir. Hükümet, olup bitenlerin ciddiyetinin ne derece farkında bilemiyorum. Ama, Roman açılımı, Kürt, Alevi açılımı derken ve tüm bunlarda samimi ise adımlarını bu hadiselerle paralel atmalıdır. Mesela Selendi'de arabalarının ışıklarını söndüren polisleri, belediye başkanını, elektrikleri kesenleri, herkesi ve her şeyi tam olarak tesbit edip, temizinden bir toplu davaya dönüştürmelidir hadiseyi. Çünkü maya her ne kadar sağlam olsa da Ergenekon hadisesindeki gibi yılların çürüklüklerini ortaya çıkarıp hesaplaşmaya çalışan hükümet, bu sokağa ve Emniyet'e taşmış Ergenekon artıklarıyla da bir biçimde yüzleşmelidir. Belki böylece "ırkçılık" denilen kavram, gecikmeli de olsa, bu ülkede "cezai müeyyidesi" olan bir suç olarak tanımlanır. Bundan sonrası için de "emsal" olur.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dikkat, faşizm insanı böyle delirtir!

Evrin Alataş 21.01.2010

Gazeteci ordusu etrafını sarmış ve niyeyse Ağca'dan "önemli" açıklamalar yapmasını bekliyor. Bilhassa İpekçi cinayeti ile ilgili. Sanki Ağca bu otuz yıllık süre içerisinde önemli dönemeçler geçirmiş ve "kullanıldığını" fark etmiş bir tetikçiymiş gibi. Konvoylar, kameralar, avukatlar... Büyük bir gösteri! Adam İngilizce yapıyor açıklamasını. Mesihlikten, tanrı olmadığından falan bahsediyor. Tanrı olmadığını söylerken de enteresan. Çünkü kendisinin tanrı olarak görüldüğünü düşünüyor ve bir çeşit düzeltme yapıyor: Oğlu da değilim. İncil'i yeniden yazacak...

Otuz yılını cezaevlerinde geçirmiş bir adamın bu konuşmaları "sıyırılmış katil" izlenimi verirken, biz ise Malatya'nın kanlı tarihini hatırladık onun yüzünde. Kişilerin katile dönüşebilme zemini ve yapısı bir yana, kişilerden katil yaratma süreci ve bölgesi diğer yana... Üzerinde durulmayan bir şey var ki o da şu: Türkiye'de kentler, hele ki tampon bölge sayılabilecek özellikte ise muhakkak mercekle incelenir. Oraların "verimliliği"nden istifade edenler mutlaka çıkar ve katiller yaratılır. Hem de öyle katiller ki, Allah sendromu yaşarlar. Onları Allahlaştıran zeminde "farklılıkların kimlikleri" vardır. Salt o kimlikler bile, Ağca gibi işte kendini Allah hissetmeye kadar götürür.

Şimdi bu noktadan devam edelim, nedir Malatya'dan katil çıkarmak?.. 1960 sonları özellikle, Malatya için pek çok şeyin değiştiği bir dönemdir. Dünya genelinde esen 68 rüzgârı Malatya'yı da etkileyince, özellikle farklı kimliklerin birarada yaşadığı başka şehirlerde olduğu gibi Malatya'da da uçlar oluşmaya başladı. Çok sevmem şu "dış mihrak" muhabbetlerini ama Sovyet dalgasına karşı "sağ" örgütlenme işini direk ABD üstlendi. "Barış Gönüllüleri" adıyla gruplar görevlendirildi. Ardından komünizmle mücadele dernekleri oluşturuldu. Eğitilip, silahlandırıldılar. Alevilerin solda yer alması, zamanla komünist örgütlenmeler etrafında halkalanması, aşırı sağcı, şoven örgütlemelerin "önünü açtı". Zaten zamanla, hele de 70'lere gelindiğinde iş iyice çığırından çıktı. Çeşitli hadiseler yaşandı. "Hamido olayları" olarak bilinen Hamit Fendoğlu'nun bombalı paketle öldürülmesi, Alevi ve solcu linçine, katliamına dönüştü. Geçen hafta da söylediğim gibi burada önemli olan Kürtlük-Türklük değildir. Alevilik-Sünnilik önemlidir. O köklü Alevi düşmanlığı, Ağca, Oral Çelik gibi bir düzine adamı Allahlaştırdı. Bu adamlar bellerine silah takıp, türlü kirli ilişkiye girip, kendi mahallelerinde stajlarını yaptılar. Alevi çocukların kaçırılıp öldürüldüğü, cesetlerinin sağa sola atıldığı bir stajdan geçtiler. Mahalleler basıldı, dükkânlar talan edildi. İnsanlar evlerinde gece nöbet tutmak zorunda kaldılar. Niye? Çünkü Aleviler Allahsızdı! Komünistti! İşte o zaman onların sırtındaki derin el, çok yumuşak ve okşayıcıydı. Kimin eliydi? Devletin ve ABD'nin eliydi. Derin devlet falan da değil, devletin direk kendisinin eli...

Bunlara "yürüyün, kim tutar sizi" dediler. Asın, kesin... Öyle kanlı ve öyle küstah bir dönemden geçtiler ki, bugün geldikleri noktada "ruhları yaralanmış tetikçiler" değil, kendini Allah zanneden faşistlerdir karşımızdakiler. Öyle şişirilmiş bir dünyanın içinde dolaştılar ki, patlamış balonların seslerini duymadılar. Onlar hâlâ o balonun içindeler ve iğnenin hâlâ kendi ellerinde olduğunu sanıyorlar. Pek haksız da sayılmazlar. Zira otuz yıl önce Ağca idi, şimdi Ogün Samast! O çocuk ekranları izleyip, otuz yıl sonra uçan arabayla mı, helikopterle mi nasıl çıkacak cezaevinden, hayalini kurar. Çünkü katil olmanın da ödülleri boldur bu ülkede. Baksana, beş yıldızlı otelde aslanlar gibi yatarsın. Çırağan'da Allah kısmet ederse açıklama yaparsın. Kandil'den barış için gelenlerin karşılanması hususunda bir kaşık suda fırtınalar koparanlar, bu içselleşmiş faşizm şovlarına itiraz etme gereği duymazlar. Çünkü görmezler. O gözler yıllar evvel kapanmıştır.

Demem o ki, mesele katiller ortaya çıktıktan sonra onlara nasıl bir ceza uygulanacağını önemi kadar, bu

toprakları katil bereketinden kurtarmaktır da. Farklılığın zenginliği sadece mikrofon başında söylenerek hayata geçirilmez. Linçlerle beraber yeni tohumlar ekildiğini unutmayalım. Artık açılımla mı, yasaları düzenleyerek mi, her ne ise, bu Allahlaşmanın önünü alalım. İncil yeniden yazılmadan, anayasayı yeniden yazalım mesela. "Ne yaptığını çok iyi bilen" sevgili halkımızın nasıl bir anayasa istediğini de bilmiyorum ya, hadi neyse diyelim.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Peki ya Kürdün balyozu

Evrin Alataş 28.01.2010

Niyetim, memleketin önemli bir kısmı ordu-siyaset meselesini tartışırken, "yurdun bu taraflarında" devam eden ve BDP'lileri toplayan operasyonların ne manaya geldiğini sorgulamak. Lakin "Balyoz Planı"na dair tartışmalara değinmeden edemeyeceğim.

Bu belgelerin orijinal olup olmadığı veya Genelkurmay'ın ne yapmaya çalıştığı değil hadise. İş fazlasıyla komikleşti. Belgelerin gerçekliği tartışılırken, "senaryo"nun nasıl olup da bu kadar berbat olduğu üzerinde pek durulmuyor. Ergenlik çağı çocuklarına yönelik hazırlanan korsan CD'ler gibi... "Ay bizim çocuk nereden bulmuşsa bir savaş oyunu, adidas ayakkabısı olmayan çocukları öldürüyor!" Yani en iyi ihtimalle çocukluğunu yaşayamamış olan paşaların atari oynadığını düşünsek bile, iş oldukça korkunç! Ki bırakınız senaryonun "balyoz" olmasını "Malkoçoğlu" demek daha uygun.

İşi daha da komikleştiren, Genelkurmay Başkanı Başbuğ'un "ne kadar çok bağıırırsam o kadar çok işin üstü kapanır" psikolojisi. Öyle kaşlarını çatıp, elini masaya vura vura konuşması, "Allah Allah diye bağırın askerlerin..." falan demesi... O bile 1920'lerden kalma bir ruh hali. Askerler ne zamandan beri Allah Allah diye düşman üstüne yürüyor? Cepheler kapanalı çok oldu be paşam! Ha tabii Kürtlerle kavga devam ediyor ama karşı taraf da Allah Allah dediği için sesler birbirine karışıyor olmalı. Duymadım hiç bu nidayı...

İşte mevzu kendiliğinden Kürtlere geliverdi. Bu noktada Genelkurmay ve ekibini izninizle kenara alıyorum. AKP iktidarı ile hesabım. Bu "bileği bükülmeyen, sırtı yere gelmeyen, kan kusan ama kızılılık şerbeti içtim diyen, mahallenin delikanlısı, yoksulun dostu, kötünün korkulu rüyası" AKP iktidarının, mesele Kürtler ve siyasi Kürt hareketi olduğunda, annesi yüzünü döndüğü anda komşu çocuğunu çimdikleyen şımarık apartman çocuğu halleri ne zaman bitecek? Cümle uzun oldu farkındayım, ama konu uzun, elden ne gelir?

Mağduriyet, mağdur olanın "farkındalığı" oranında tehlike taşır. Devamlı mağduriyet hele, bambaşkadır. Kendi dilini, siyasetini kurar. Bir zaman sonra da bu hal kaybedilmemesi gereken bir mevkie dönüşür. Hâlihazırda yıllardır zaten iktidar olan AKP'nin bu "mağduriyet" psikolojisini, "delikanlılıktan taviz vermeden" ama tepe tepe de kullandığını söyleyebiliriz. Kürt sorunu konusunda AKP'nin uyguladığı siyaset tam da budur. Bir yandan elinde sihirli bir reçete tutuyormuşçasına her seferinde "derman bende" deyip gösterip sakladığı "açılım", öbür yanda geçmişi hiç de aratmayacak uygulamalar... Kürtlerin seçilmişlerinin her gün tutuklanması ve bu sayının bini bulması bende "kötü senaryolar" hissi oluşturuyor. "Mağduriyet"in dayanılmaz keyfini çıkartan, derin sinsilik! Birileri senin iktidarını düşürmenin şahane planlarını yaparken, senin ise kalkıp

eşzamanlı, Kürt hareketini kemire kemire yok etmeyi hedeflemen. Ki plan da değil, uygulamaya geçmiş sevimsiz bir senaryo...

Başbakan Erdoğan'ın BDP'yi mutlak surette sevmediğini ve hatta nefret ettiğini, dostlar alışverişte görsün hesabına Ahmet Türk ile görüşme yaptığını ve BDP'den söz ettiği zaman oyundan atılmış çocuk gibi suratının kaydığını bir tek ben görmüyorum sanırım. Bu kişisel hırs ve öfkesinin (o kadar basit değil tabii) iktidar adamlığı ile hiç ama hiç uyuşmadığı, basit oyunlarla Kürt hareketinin etkisizleştirilmeye çalışıldığının da görüldüğünü söyleyebilirim. Ha, bu noktada nasıl ki AKP bu balyozlar baltalar planları karşısında kafa tutup, "bitirebileceğinizi mi sanıyorsunuz" diyorsa, elbette ki Kürt hareketi de aynı şekilde kafa tutuyordur, tutuyor da... Fakat hal, hal değil. Kafan olur tutarsın. Olmadı kafa kafaya girersin. Ne olur? Yine kan akar... Hiç de yaratıcı değil! Ya da bir gün gerçekten balyozu yersin, etrafına bakarsın ki kimse kalmamış.

Tarih tekerrürden ibarettir. Diyarbakır'da billboardlar asılmış. Bir tarafta 38'de Dersim'de topluca yargılananlar, diğer tarafta kollarında kelepçe ile sıraya dizilmiş BDP'liler. Seyit Rıza'nın sözlerini hatırlattı bana. Ankara'dan Elazığ'a gelen savcıya şöyle demişti: "Git Ankara'dakine söyle, onun yalanları hileleriyle baş edemedim, bu bana dert oldu; ama onun karşısında diz çökmedim, bu da ona dert olsun!"

Eh artık, herkese bir dert düşsün bakalım, yalanla çark döner mi?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Erdoğan'ın TEKEL çıkışı ya da AKP'nin 'tek'eli

Evrin Alataş 04.02.2010

Aslında mesele çok uzun ve karmaşık... Yani meseleden kastım, AKP ve Başbakan Erdoğan politikaları... *Taraf'ta* yer alan Neşe Düzel-Mustafa Erdoğan söyleşisinden hareketle "hıı hıh, işte AKP böyle bir şey" diyeleniyorken, Tayyip Erdoğan meselenin sağlamasını hızla yaptı. Ankara'daki eylemci TEKEL işçilerine süre tanıyıp, ardından da "Bu paraya çalışacak binlerce insan var, beğenmiyorlarsa..." babında cümleler kurdu. Ki bu cümleler bir başbakandan ziyade, mevsimlik işçilerin başında bulunan "dayıbaşı"ların sözlerini anımsatıyordu: Çalışmazsan çalışma, adam mı yok!

AKP iktidarı ile kurduğumuz ilişkide pek çoğumuzu zorlayan bir damar olduğunu düşünüyorum. Bu damar, "Ya, fazla üzerlerine varmayalım, galiba iyi niyetlice bir şeyler yapmaya çalışıyorlar" şeklinde ılık ılık akıp gidiyor içimizde. Akıyor ama zaman da akıyor. AKP, bundan önceki iktidarların dile dahi getirmediği hadiseleri gündemine alabilme "cesaretini" göstererek, hepimizi de "esareti" altına almış oldu. Enteresandır! "Tamam, doktor çağırmayın, yemeğimi yiyeceğim söz!" diye evin içinde hepimizi debelendirip durduran çocuk gibi. Bir punduna getirip, unutturmayı başarıyor. Elimizde kaşık ve kâseyle kalakalıyoruz. Kocaman kocaman lafların altında bir biz eziliyoruz. İktidar, ettiği bu büyük laflardan bir dirhem ter tutmuyor. Tabii mesele bu da değil, mesele, AKP'nin ve kişisel olarak Başbakan Erdoğan'ın "memleket meselelerine" eğilirken kullandığı dil ve yaklaşım.

Erdoğan'da, hemen hemen her siyasi figürde karşılaştığımız "benim vatandaşım, benim işçim, emeklim" gibi kavramların daha bir "içsel" olduğunu söyleyebiliriz. Ama buradaki "içsel" vurgusu, tanışık olduğumuz anlamda bir "içselleştirme" değildir. Erdoğan, vatandaşın hakikaten kendisine "ait" olduğunu düşünmekte kanımca. Ve bu yaklaşım, iktidarın yurttaş ile kurduğu ilişkinin belkemiğini oluşturmakta. Bu dili, Erdoğan'ın "anani da al git"inden tutalım, kömür dağıtımlarına kadarki yaklaşımların tümünde görebiliriz. Genel olarak köşe yazarlarının "hazımsızlık" ile açıkladığı bu dil bence bir yanıyla kişisel olduğu için görmezden gelinebilir, ancak bunun bir genel politika şeklinde cereyan etmesi, AKP üzerine daha analitik bir zekâyla gitmemizi gerektiriyor.

Evvela, AKP iktidarının zannedildiği gibi bir "liberal-İslam" altyapısının olmadığını, "ümmeççi" geleneğin devamacısı da olmadığını ve doğrudan kapitalist sermayenin sürdürücüsü olduğunu söyleyebiliriz. Fakat kapitalist sermayenin diline de hâkim olamadan iktidar sahibi olunduğu için, dil hepten ağızda şişmiş durumda. Bu nedenle ne ezilenlerle ne üretenlerle ne de açlık ordusu ile isabetli bir dil ve ilişki tutturabiliyor. Yoksullarla ilişkisini devlet-yurttaş kavramları üzerinden değil, sadakayı veren-alan ilişkisi üzerinden tanımlıyor. Neticede yoksula kömür veya çekyat dağıtmak, hak sahibine hakkını iletme değil, devlet babanın çocuklarına harçlık vermesine dönüşüyor. Ha keza, sendikalarla, geçen 1 Mayıs'ta girdiği gerginlik, rüştün kanıtlanması, egonun tatmini gibi görünse de ezilen ve üretenle hiçbir kesişmesinin olmadığına da işaret etti.

Son olarak TEKEL işçilerine dair Erdoğan'ın sözleri... Haftalardır eylem yapmaları, Türkiye gündemine girmeleri, trajedileri vs. bir yana. Bunlar belki onları ruh dünyamızda biraz daha ayrıcalıklı kılıyor. Fakat siyasi ve genel muhalefetin desteklerini almış olmaları anlaşılan pek de işlerine yaramadı. Önce Erdoğan'ın oklarına hedef oldular. Sonra da olan oldu. "Bu paraya çalışacak çok insan var, beğenmiyorlarsa giderler..." TEKEL işçileri nereye gitsin, Kürtler nereye gitsin ne bileyim, daha başka bir sürü kesim, kim nereye gitsin? Başbakan "benim ülkemde, benim kurallarımla, benim istediğim gibi yaşayacaksınız" diyor.

Başında da söylediğimiz gibi mesele karmaşık. Varsa umutlar, kırılın istemez kimse. Ama bence AKP'den yana endişeye mahal yok. Hele de laik-sol ya da Kemalistler. İnanın bir şey çıkmaz. AKP'nin bu sistemin taşlarını yerinden oynatacak zerre kadar gücü ve kudreti yok. Enerjinizi başka şeylere harcayın. Tavsiyem odur.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

'İçerideki' arkadaşımın mektubu

Evrin Alataş 11.02.2010

Hayat fazlasıyla enteresan. Bol sürpriz, bol tuzak... Kişisel şeyleri yazmayı tercih etmem. Burada yazacaklarım ne kadar "kişisel" olacak bilemiyorum ama yine de bir zorluk duvarıyla karşı karşıyayım. Aslında bu yazı da zaten "duvarlar" yazısı...

Arkadaşımın adı Taylan Çintay. Aynı köyde aynı yıl doğup, bir başka köye yürüyerek okula gittik, aynı sıralarda oturduk ve aynı sloganları atarak büyüdük. Bu "aynılık" belirli bir yaşa kadar bizi götürdü. Sonra o dağa gitti. Yıllarca görmedim. Yakalandı, cezaevine girdi. İki erişkin kişi olarak arkadaşlığımızı bıraktığımız yerden devam ettirdik. Ben ona kitaplar gönderdim, o ise kargacık burgacık yazısıyla, küçücük hücrelerinden geniş geniş

kapılara açılan mektuplar... Bu süre içerisinde ben kanserle cebelleşirken, o ise içeriden bana oksijen yolladı. Ayakta durmanın, direnmenin küçük sırlarını paylaştı. Bu sürede kanser denilen şeyin hayatı insana nasıl sorgulattığını, insana “düşünme” ve “değiştirme” imkânı veren tek illet olduğunu öğrendim. Öğrenirken telaşlanmayı, telaşlanırken korkmayı, korkarken üretmeye gayret etmeyi... Sonra, müebbet hapis cezası almış arkadaşımla karşılıklı sözleştik. O bilmediğimiz bir tarihte çıkacak, ben yaşayacaktım ve çıktığında, yıllanmaya bıraktığım şarabı, köyün tepesinde, bir gece, yıldızların altında içecektik.

Di’li geçmiş zaman kullanmama bakmayın. İkimiz de hayattayız. Bir farkla. O, içeride ve hücrede bir kanser hastası şimdi. Mesane kanseri oldu. İlk ameliyatı yapılacağı sıra günlerce Antep’te bir morgda bekletildi. Aç susuz. Doktorlar ikircikli davrandı. Bir doktoru son anda ameliyatı yapmaktan vazgeçti. Çünkü Taylan “teröristti”. Memleketin “birlik ve beraberliğe” ihtiyaç duyduğu, “hassasiyetlerin” arttığı günlerdi ve bir teröristi iyileştirmek, Hipokrat yeminini zora sokuyordu. Hemşireler odaya girmiyor, tetkiklerini yapmıyordu. Sonra Adana’ya götürüldü, ameliyatını oldu. Ama sağlığı hakkında bilgi alamıyorduk. Odada ranzaya kelepçeli, bir başına, ameliyatlı bir hükümlü...

Taylan’ı cezaevine geri götürdüler. Birkaç ay sonra tekrar ameliyat edilmesi gerektiğini söylediler. Çünkü hastalık sık tekrarlayan bir türmüş. Bu sefer götürüldüğü hastanede (şimdilik hastanenin ve görevlilerin adını yazmıyorum) yine kötü muamele gördü. Anlattığına göre iki gün yemek vermemişler ona. Hemşireler tansiyonuna bile bakmamış. Hakaret etmişler.

Bütün bunlar yaşanırken, telefonla ilgili yerleri arayıp bilgi almaya çalıştık. Ama yok, hastane değil de Guantanamo üssünü arıyormuşuz gibi, asker ağızlı sağlıkçılarla karşılaştık.

Şimdi ben bunları niye anlatıyorum?

Anlatıyorum çünkü ben “dışarıda” baş edemezken bu hastalıkla, içeridekilerin ve Taylan’ın nasıl baş edeceğini düşünüyorum. Hasta tutukluları düşünüyorum. Bu halde, bir ranzaya zincirli olduğumu düşünüyorum, nasıl direnç gösterir insan? Direnç noktaları nelerdir?

Taylan bir mektup yazmış yazarlara. Diyor ki, **“Malum, cezaevlerinde ölümü bekleyen insanların haberini okuyoruz. Bedenleri hastalıklardan dolayı eriyen, ömürleri aylarla ölçülen insanlar bunlar. Kalabalık bir seyirci topluluğu önünde ‘sistem’ dediğimiz katil, onları karanlık kuyulara itiyor. Kimileri son nefeslerini tutsak haldeyken verdi. Kimileri son nefeslerine yaklaşıyor... Ama kimseler, neredeyse naklen seyrettiği ölümlerin sorumluluğunu üstlenmiyor. Belki de bu ölümler artık katili kadar seyircisine de haz verir hale geldi.”**

Yaşam ve ölüm... Duvar duvar uğraşacaksın. Hastalıkla, bedenle, zihninle, hastanelerle, hekimlerle, hemşirelerle, askerlerle ve gardiyanlarla. Kolay mı bu?

Devam ediyor Taylan: **“Sen; kalabalıklaşan sessizlik, bırak içerideki insan ölsün. Emin ol, o ısıltılı an geldiğinde son nefeslerini anılarıyla birlikte sevdiklerine emanet edip çekip gideceklerdir. Ya sen!”**

Evet, ya biz? Ya siz? Hayatlara “bağışlayın” diyemiyor insan, dili dönmüyor. Hele kafan bozuksa!

Bağış diyemiyorum o nedenle, çivisi çıkmış bu yasalar en azından “insani ölçüleri zorlanmadan” uygulansa. Doğru düzgün tedavi edilmeleri için salıverilseler. Bu insanlara zaten “kayıtlardan düşülmüşlerdir” denmese.

Savaşın ve esaretin bile ölçüleri vardır. Diyorum ya bunları, kime diyorum... Çoluk çocuğa otuz yıl ceza veren bir hukuk ve devlet sistemimiz var. Neye yanıyorum ki ben?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Amca sizden çok korkuyorum!

Evrin Alataş 18.02.2010

Kürt çocuklarının polise taş atma meselesine biraz bakınalım diyorum bu yazıda. Çünkü 15 Şubat vesilesiyle buralarda yine sokaklar hareketliydi. Yine **"Terör örgütü yandaşları, çocukları ön saflara sürmüştü..."**

Bu ülkede medyanın sabit başlıkları ve kurguları vardır. Yıllar geçer ama aynı haberi izlersiniz. Bunlardan biri, her 10 Kasım'da Dolmabahçe'de sulu sepken ağlayan askerlerdi, sağ olsun Yıldırım Oğur yazdı da içim rahatladı biraz; diğeri, yaz aylarında orman yangınlarının ardından atılan **"ciğerimiz yandı"** başlıklarıdır ki yaratıcılığından milim kaybetmez. Bir de işte bizim şu Kürt çocuklarının her seferinde "kullanışlı" olmasıdır. Birileri onları hep öne sürer. Öne sürenler ne derler merak ederim. Bu "sürülen" çocuklar erkek çocuğu olması itibariyle, acaba ucuzundan Çin malı kepçe, kamyon, çöp arabası tarzı oyuncaklar mı dağıtırlar bilemiyorum. Bildiğim, erkek çocuklarının çöp arabası karşılığında yıkmayacakları yer, atmayacakları taş olmadığıdır. Lakin görmedim hiç araba maraba. Yedikleri sopa yanlarına kâr kalıyor. Demek ki neymiş, burada başka bir mesele varmış. Bir kez daha anlatalım. Ziyarı yok!

15 Şubat Abdullah Öcalan'ın Türkiye'ye getirilişinin yıldönümü sebebiyle pek çok yerde gösteriler yapıldı. Enteresan görüntüler vardı. Taş atan çocuklara onyılları bulan hapis cezaları verilince, belli ki sokağın rengi de değişmişti. Değişmişti de ne olmuştu? Çocuklar yine sokaktaydı ama yakayı ele verdiklerinde trajedi başlıyordu. Beni derinlerimden etkileyen iki görüntü televizyonlara yansıdı. Biri, Mersin'de yakalanan bir erkek çocuğunun polisler **"abi sizden çok korkuyorum, o nedenle kaçtım, bir şey yapmadım, ellerime bakın"** demesiydi. Diğeri ise Diyarbakır'da bir kadının polisler yalvara yakara oğlunun bırakılmasını sağlamasıydı. Bu iki çocuk, bir an içinde hayatlarını kazanabildiler. Yoksa ne olacaktı? Cezaevine konulacak, ardından da 15-20 yıla kadar hapis cezası alacaklardı.

Peki, bütün bu olup bitenler Kürt çocukları açısından neye karşılık geliyor? "Dostun bir fiskesi yaralar beni"ye sığınıp şöyle sorayım: **Filistinli çocukların mütemadiyen İsrail askeri veya tankı, panzeri taşlaması neye karşılık geliyor? Önemli ve iri iri sözler söylemek mümkün. İşgal veya ilhak veya savaş... Buralardan girersek, "filler tepişince olan çimenlere olurmuş"a çıkar yolumuz, çocuklar yine altta ezilir. Fakat bu kavramlardan çok daha yalın, çok daha öncelikli söylenecekler var.** Arkadaş, üç bini aşkın köyü yaktınız mı? Yaktınız. Binlerce insanı göç ettirdiniz mi? Ettirdiniz. Peki, köy yakma ve yıkma "işlemleri" esnasında milleti meydanlara toplayıp belirli çaplarda Nazi uygulamaları yaptınız mı? Eh onu da yaptınız. Sonra o millet göç ettiği şehirlerde bir kuru ekmeğe muhtaç kaldı mı? Kaldı. Bu çocuklar üniformalardan ve devleti çağrıştıran her şeyden nefret eder hale geldi mi? Geldi... Nefreti için yeterince nedeni var mı? VAR! Öyleyse efendim, susunuz, "ekmeğini yediği ülkesine ihanet etmek" laflarını bırakınız. Çünkü siz, ülkenin ekmeğini yemiş olabilirsiniz, bilemem ama Kürt dediğin dayağını yemiştir bu ülkenin. Çok istiyorsan gel sen de ye, bu sofraya herkese açık.

Bu yazıda, Kürt çocuklarının bir yanını anlatmaya çalıştım ama özellikle göç sonrası yoksulluğun yarattığı tablo, öyle bir yazıda falan anlatılacak gibi değil. Ara ara devam ettirmeye çalışırız. Umudum, biz bunları yazarken, bu çocukları onyıllar boyunca parmaklıklar arkasına mahkûm eden yasalar değişir. Değişirken, "dağa şimdiden adam kazandırılıyor" kafasıyla değil, çocukların hayatı çalınıyor, çocuklar yok ediliyor aklıyla değişir.

NOT: Geçen hafta yazdığım "İçerideki arkadaşımın mektubu" başlıklı yazımda, cezaevinde olup da kansere yakalanan arkadaşım Taylan için çaba harcayan, telefon açan, elinden ne geliri soran herkese derin teşekkürlerimi sunuyorum. Umarım adalet işler...

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Peki, tonton Evren ne olacak

Evrin Alataş 25.02.2010

Biliyorum, çok ciddi bir şeylerle uğraşırken, elini arkasında birleştirmiş zatların kıydan kıydan dolaşıp "Nırç, olmamış! Şunu şöyle yaparsan ancak olur, yoksa hiçbir işe yaramaz" demesindeki gıcıklığı. İnsanda o an nasıl bir şevk kırılması ve sinir oluştuğunu... O pozisyona düşmekten ziyadesiyle korkuyorum şu anda. Ama Diyarbakırlıların dediği gibi "edemiyem" durayım. Olmuyor. Evren Paşa'nın huzuru, huzurumu kaçırıyor.

Kanımca 12 Eylül hadisesi hepimizi ama hepimizi öyle bir delip geçti ki şimdi dönüp de hesaplaşacak hal bulamıyor kimse. "Aman lanet gelsin, uzak olsun" ruh hali herkesi derinden ele geçirmiş durumda. Uzak olsun uzak!.. Bu sebepten, yoğurdu bu denli üfleyerek yediğimiz son bir senedir, vaktiyle ağzımızı yakan sütün tadını kimse dile getirmiyor. Büyük bir deprem atlatmış gibiyiz. Kaybettiğimiz yakınlarımızın acısı, hesap sorulası bir iklimin tamamen uzağında, "Hak'tan" gelen ve çaresizlikle karşılanan bir kabul gibi yerini aldı. İşkenceden kalma acılar ve yaralar, enkaz altından çıkarılmışlığın şansı gibi sayıldı. Ve herkes, 12 Eylül'ü bu ülkenin "utanılası" ortak depremi saydı. Bakmayın yıldönümlerinde hesap sorulmasına dönük taleplere. Aslında her şey, 12 Eylül günü anlamını yitirdi.

İşte şimdi ortaya saçılan darbe planlarına bakıp nasıl öğürüyorsak, kabullenemiyor ve akıl yarılmasına uğruyorsak, 12 Eylül'e karşı da hislerimizi tazelememiz gerekiyor. Darbelerin "olasılıkları" karşısındaki refleksimizle, yakın tarihimizin hâlihazırdaki darbesi arasında bir duygu ve yaklaşım kopuşu olduğu kanaatindeyim. Bunda, girişte söylediğim "uzak olsun" hissi elbette ki etkilidir ama hiçbir şeyin bu kadar basit de olmadığını düşünmekteyim. Darbe planlarındaki rezalete şok olduğumuz oranda, yaşadığımız darbenin şokunu atlatmalıyız.

Evet biliyorum, yıllarca burnumuzdan getiren paşaların evlerinden bir gün polis tarafından alınıp, enselerinden tutuldukları gibi sorguya götürülmeleri, rüyalarımızı bile süslemezdi. Ortaokul sıralarında sınıfın kapısında bekleyen öğrenci "dikaaat!" çektiğinde pırpırlı omuzlarını daha da bir dikleştirerek sınıfa giren "milli güvenlik

dersi örtmeni" askerler, sadece devletin o soğuk sıralarındaki dünyamıza işlemedi. Askerler evimizin damına, babamızın sırtına, köyümüzün yoluna, ağabeyimizin hayalarına kadar uzandı. O elleri silkeleyip de üstümüzden atmak kolay olmadı. Evet, hepsinin farkındayım. "Yediğimiz ekmeğin kıymetini bilelim. Sağ olsun AKP!" falan. Ama dostlarım arkadaşlarım. Olmuyor işte. Kenan Evren gibi bir adam Marmaris'te nü'ler çizmeye devam ediyor. Koca bir kıyım yaşandı ama hiç kimse bunun hesabını vermedi. Acaba AKP ideolojisi, sol gibi 12 Eylül'ün cenderesinden geçmek yerine, kendisini var etme olanağını tam da o süreçte yakaladığı için mi 12 Eylül'e fazla kin tutmamakta?

Mademki bir hesaplaşmaya girdik, elimizi ve evimizi temizliyoruz, öyleyse hakikisinden başlayalım derim. Hakikisinden başlayalım ki sürdürücüleri, darbe yapıldığı zaman bu ülkede kimin başına neler gelebiliyor görsünler. Yolu kapatalım, duvarlar örelim, çimentolayalım araları. Geçiş olmasın. Geçmeye kalkışanın üstüne duvar yıkılsın.

12 Eylül süreci yargılanmak zorundadır. Darbe suç ise, bu suçu işleyenler toplum nazarında "insanlık suçu işlediklerine" dair yaftalanmalıdır. Bu saatten sonra hiç kimse kalkıp da Kenan Evren'in kırbaçlanmasını ya da cezaevine atılmasını talep etmiyor. Ama kaç yaşında olursa olsun, Kenan Evren'in suçlu olduğu bu devletin, bu ülkenin yargısının kayıtlarına girmelidir. "O zaman şartlar öyleydi" diye konuşanlar, insanlık suçlarının şartlar değiştikçe şekillenemeyeceğini öğrenmelidir. Asıl önemlisi ve beni kahreden kısım, her yıl 12 Eylül'de sokak röportajları yapan tv ve gazetelere yeni neslin Evren'e dair verdiği cevaplardır. Kimisi onu ressam "kimliğiyle" tanıyor, kimisi tonton bir dede olarak biliyor, kimisi ise hiç tanımıyor. İşte 12 Eylül, arkasında sadece ruhu bozulmuşlar ordusu değil, hafızasızlar ve bilgiden mahrumlar ordusu yaratmıştır. O nedenle sözüm evvela AKP'yedir. Samimiyseniz, sadece kendinize dönük darbe planlarını gündeminize almayın. 12 Eylül'den başlayalım. Gözlerimiz adalet görsün. Biraz da biz "oh" çekelim. Çok mu şey istedik?

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

De ki Bir Kaçış Yazısı

Evrin Alataş 04.03.2010

Ülke gündemi bazen öyle yoğun ve karmaşık olur ki zihnini parçalara bölüp, önce bunları tek tek analiz edip, ardından birbiriyle bağlantılarını kurmak ve sonuna bir güzellik temennisi eklemek çok zor görünür. En azından ben, şu aralar böyleyim. O nedenle, rahatsızlığımı da fırsat bilip bu hafta yazmasam mı diye düşündüm. Hakikaten neyi nasıl, nereye oturtacağımı bilemedim. Hiçbir yere yüklenecek mecal bulamadım kendimde. "Son dakika! Yazmaya karar verdi"nin başlığı bir küçük suçlulukla beynimde çakınca, "hadi otur, bakalım içinden ne geliyor, onu yazarsın" dedim. Diyarbakır var olsun, elleri kınalı... Şehre sığındım yine.

Epeydir mızızlanıyordum, "şehrin keşfedilecek yeri kalmadı" diye. Niyeyse hâlâ kendimi bu şehri keşfetmesi gereken bir seyyah gibi hissediyordum. Sanırım saçma! Allah'tan aldım cevabımı. Öyle bir akciğer enfeksiyonu bağışladı ki iki aydır, bir Diyarbakır dolmuşuna binip, vites atan şoförün dikiz aynasından ters ters bakışlarını izleyip, etrafa laf yetiştirmesini görmek benim için dilekler ve temenniler listesinin başına kurulup oturdu. Ve de ulaşılmazı oldu tabii. Sokağı özledim, sanırım ondan böyle son dakika yazmaya karar vermek. Diyeceksiniz ki

“Ee sen şehri özlemişsen bizi alakadar eden ne?” Haklı olabilirsiniz, ona yazının sonunda karar verirsiniz.

İnsan evin içinde olduğunda bile Diyarbakır'ın nesini özler? Ya da şöyle diyeyim, Diyarbakır'ın nesi insanı kendisine bağlar? Bunu söylerken semtler, sokaklar, çocuklar, yaşlılar, her şey tek tek gözümün önünden geçiyor. Ne bileyim, Ben u Sen mahallesinin yakınında bir sabah kurulmuş pazarda ayaklarından bağlanmış hindiler ve tavuklardan tutun, özürlü olduğu için çaresiz ayaklarından kulübelere bağlanmış kızlara, çocuklara kadar... Hani Kürdün bilgisi ve cehaleti sorgulanır ya, alın size malzeme! Tavuklar tezgâhta canlı satılır, isterseniz hemen orada kafasını vurup, tüylerini yolup, temizleyip verirler. Tavuk yiyen herkese ve tüm hayvan hakları savucularına: Dünyanın her yerinde tavuklar yenilmeden önce canlıdır!

Dünyanın her yerinde bir bebek dünyaya gelmeden önce cenindir, aynı dünya onları bekler ama kimin nerede doğacağı ve asıl önemlisi nasıl doğacağıdır mesele. Bir çocuk Diyarbakır'da ayakları sakat, kafası sakat doğarsa, işte orada Kürdün o meşhur “cahilliği” ve hatta “damarlarındaki bozuk kandan” müteşekkil cahilliği devreye girer. O çocuk, hangi haklarla doğduğu bilinmediği için, bir kulübeye kapatılır. Orada yer, orada uyur, oraya pisler. Ve bir devlet görevlisi bulamazsınız, onu alıp hastaneye götürecek, rapor verip, maaşa bağlatacak ya da devletin denetimine aldırarak. Ha pardon, “Ailesi nerede” mi diyorsunuz. Söyleyeyim efendim, annesi felçli ve yatalak. Yaşlı bir babası var, çaresiz, neyle baş edebileceğini bile bilmiyor. Israrla akraba araştıran mı var aranızda, gelin yıkayıp hastaneye götürelim. Açık davet.

İşte bazen böyle bok kokar gezdiğiniz yerler. Sonra mesela Bağlar'a gidersin. Batılı gezginlerin Doğu'nun pazar yerlerini tarif etmeleri gibi alabildiğine kurgulanmış sokaklar çıkar karşınıza. Küçücük küçücük dükkânlar. Balon ve çikletten ibaret. Sonra mini minnacık bir perdecı mesela. Ya da bir kasap. Daracık sokaklar... Hareket mi hareket, çocuk mu çocuk, genç mi genç, öfke mi öfke... Çek istediğin genci kenara, konuş! Sana atlaslar üzerinden hayatı çözümlesin. Her birinin kolunun altında bir açık atlas. İki dilli dünyanın çatal dilli zehri, anlatsın...

Var git ne bileyim Aziziye mahallesine. İnek besleyip süt satmaya çalışan kadının üstü başı yırtık, delilerden deli kocasını gör. Dudağını ısırp “ama bu deli, peki ya bu çocuklar” de? Bir deliden mi yapıyor bu çocukları? Kadın sana Kürtçe desin ki “İşkencede aklı gitti...”

Sonrası aç, sonrası ekmeksiz, ayakkabısız, gözlerinin derinlerinde yanan evlerin isı, hafızası tutuşturulmuş bir halk, yüz kuşak... Benim Diyarbakır'ım...

İşte gördünüz mü, Diyarbakır'ın derdine iki satır yazayım dedim, bana ayrılan bölümün sonuna geldim. Biraz daha yazsam Ahmet Altan kızacak belki de. Şaka bir yana... Bu yazıyı da ruhunuz böyle kabul etsin. Söz, iyileri de yazacağım. Birazcık izin verin yeter.

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

Dağdan inen Newroz

Evrin Alataş 25.03.2010

Bu yazı, 21 Mart günü yazıldı. Yani, bu günden sonra neler olacak, ülke gündeminde neler değişecek ve sizlerin gündemi ne olacak bilemiyorum. Nereden baksanız “bayat” bir yazı yani... Ama bu tadı hissettirmemek için “derin” dondurucuyu devreye sokuyorum izninizle.

Şimdi gelelim Newroz'un "ovaya iniş" hikâyesine... Ne der efsane: Kaçıp dağlara sığınan halk, ellerinde meşalelerle düze iner. Zalim Dehaq ölmüş, sarayı yakılmıştır. Dağlardaki Kürt gençlerinin hayatı kurtulmuştur. Ve yeni yaşam, toprağın, doğanın, her şeyin yenilendiği 21 Mart günü, dağlarda ölüm korkusu içinde yaşayan halk için de bir "diriliş ve direniş bayramı" olarak kabul görmüştür. En azından Kürtler açısından, efsanenin "siyasi okuması" böyledir.

1980 sonları ve 1990 başlarında eylemlerini yükselten PKK için Newroz efsanesi "serhildan-isyan" zeminine tam da denk geliyordu. 1990 başlarında, özellikle 1992'de Newroz, Kürt kentlerinin önemli bir bölümünde "serhildan"a dönüştü. Pek çok kişi yaşamını yitirdi. Kalabalıklar üzerine özel timlerin kurşunları yağdı. Ama mesele kapanmadı. Her sene 21 Mart geldiğinde Kürt coğrafyasına Newroz'un değil, ölümün ateşi düştü. Çoluk çocuk, kadın, erkek belki de yüzlerce kişi sadece Newroz'u kutlamak istediği için öldürülmüş oldu. Zamanla Newroz'u kutlama isteği, inatçı bir halkın sıradan talebine dönüştü. Dövüle dövüle, öle öle geçirdiler 21 Martları...

İşin başka tarafları da var. Komik komik hadiseler. Tekerlek yakılıyor diye polislerin tüm tekerlekleri toplaması, araba tamircilerine baskınlar, sonrasında w sendromları, devlet erkânının Nevruz'u, Türkî cumhuriyetlerden gelen "soydaşlar", boyalı yumurtalar, ateşin üzerinden hoplayıveren Çillerler, Demireller...

Tüm bunlar 2000'lere kadar devam etti ve nihayetinde Newrozlara izin verildi. Başta Diyarbakır olmak üzere her yerde artık valilikler resmî başvuruları kabul edip, onayladılar. Ondan sonra şenliğe dönüştü Newrozlar. Artık millet Newroz günü ne giyineceğini, orada aç kalmamak için nasıl bir yemek sepeti hazırlaması gerektiğini düşünmeye başladı. Özellikle Diyarbakır'da bir "Newroz pazarı" oluştu. Newroz flamaları, yöresel giysiler, yiyecek içecek tezgâhları...

Ve en önemlisi, Kürtlerin siyasi mesajlarını, taleplerini dillendirdikleri dev bir platform oldu Newroz mitingleri. Öyle ki, Türkiye'nin batısındaki sol akımlardan tutun da, Baskılara, Topraksızlar Hareketi'ne, eşcinsellere, Afrikalılara kadar uzanan ötelenmiş, itilmiş, direnmiş herkesin katıldığı büyük bir bayrama dönüştü Newroz. En azından Diyarbakır Newroz'u böyle... Uçakların ek seferler koyduğu bir gün! Ama askerî uçakların izahsız bir biçimde kalabalığın tepesinde sorti üstüne sorti yaptığı bir gün! Nereden nereye...

Nihayetinde bağışlanmış, armağan edilmiş bir gün değil, başında söylediğimiz "siyasal okuması" yapılmış, büyük bedellerle elde edilmiş bir "diriliş ve direniş" bayramı olarak yerli yerine oturdu Newroz.

Ama... İnsan düşünüyor yine de. On yıl sonra değil de, başından izin verilseydi! O on yıl içinde onca insan ölmeseydi ne olurdu? Onca kıvılcık kıyamet, acı, öfke, kin yaşanmasaydı. Ne olurdu? Evet. Newroz direnerek kazanılmış bir gündür. Peki, "armağan" olsa ne çıkardı?

Şimdi o alanları dolduran milyonlarca kişinin içinde dağa gitme potansiyeli taşıyan binlerce kişi var. Gidecekler ya da kalacaklar. Bu, zamanın nasıl işleyeceğine bağlı. Ama oldukça açık ve net olan bir şey var ki, artık tek kişinin burnu kanamıyor. Ülke bölünmedi. Kürtler Türkleri yemedi. Vatan, millet ve Sakarya yerli yerinde duruyor.

Demek ki neymiş? Her ne yapılacaksa zamanında yapılmalıymış. Ne kadar erken çözersen o kadar erken zarardan dönmüş olursun. Devlet olmak, dost olmak, kardeş olmak bunu gerektiriyor. Ne kadar "açılmayı" düşünüyor hükümet bilmiyorum ama, bir an önce açılmalı. Bırak F-16'lar alçak uçuş yapsın Newroz mitinglerinin üzerinden. "Kanımızın son damlasına kadar" diye naralar atıp, burunları bile kanamayan paşalar bırak konuşsun. Bunca gencin kanı elbet bir gün onları boğar. Ama o günü sen bekleme. Sen hiç bekleme! Hiç kimsenin vücudu parçalanmış bir Kürt gencinin daha toprağa gömülmesine, gencecik halk çocuklarının bayrağa sarılı tabutlarının evlerine yollanmasına tahammülü kalmadı. Tıpkı Newroz meşaleleri gibi gençlerin de

dağdan düze inmesini sağla. Kürtler inatçı, onurlarını kırmadan, inatlarının kırılmasını beklemeden, ne yapacaksan hemen yap. Yoksa bu kan, paşalardan evvel seni boğar!

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)

BDP'nin üzerindeki basınç

Evrin Alataş 01.04.2010

12 Eylül'ün nur topu gibi kucağımıza verdiği, büyüdükçe büyüüp, kocaman bir yaratığa dönüşen ve bizi dünya cemaati içinde acınası gösteren Anayasa'nın bir gün değişeceğini ben de düşünemezdim. Son trenle yola çıkmaya hazırlananlar gibi, hepimiz bavullarımızı kucaklamış, camdan çerçeveden sarka sarka "kaçırırsam yandım" diye bu yolculuğun büyüüne kapılmış durumdayız. Hakkımız da var hani. Zira, yaşadığımız şey bir duygu fırtınası ve anayasa taslağının kaşı gözü düzeltilir, eline kınası çalınırsa, işte o zaman hep beraber "başarmış" bir kuşak olarak bu ülkenin kara tarihinde "kalbimiz kadar beyaz" bir sayfa açmış olacağız. Demek ki neymiş? Anayasa taslağı ihtiyaçlara cevap vermeliymiş.

Bu noktada, BDP'nin içerisinde bulunduğu durumu izninizle değerlendirmek istiyorum. Aslında mesele, anayasa tartışmalarından çok daha öncesine dayanıyor. Seçimlerden bu yana, kimi çevrelerde AKP ile BDP'nin mutlaka ortaklaşması gerektiği ama BDP'nin hep mızıkçılık yaptığı gibi bir yaklaşım var. Bu *Tarafa*ta da var. AKP, Kürt sorununu çözmek istiyor aslında ama BDP "radikal" duruş ve ifadeler ile süreci tıkıyor. Ha keza PKK "zıvanadan çıkmış" durumda ve kurmay komutanlar "savaş biterse ben n'olacam, kim bana ekmek verir" diye düşündüklerinden, savaşın bitmemesi için kırk dereden su getiriyorlar. Oysa AKP çok net. Başbakan'ın "tek dil, tek vatan" sözlerini yanlış anladınız. O gün canı çok sıkındı öyle dedi ama sonradan çok üzüldü!

Velhasıl-ı kelim, AKP karşısında BDP'nin mütemadiyen sıkıştırılması, altı üstü 20 kişilik bir parti olmasına rağmen iktidardan beklenenlerin BDP'den beklenmesi insafsızlıktır diye düşünüyorum. Bu, özellikle yeni anayasa tartışmalarıyla gün yüzüne çıkıp, bu demokrasi sınavının tek talebesi BDP'ymiş gibi, kuvvetli tazyikler uygulanmakta. BDP'nin destek vermemesi kesinlikle kabul edilmemekte. CHP ile MHP'nin durumu zaten belli! AKP ise sürünün başını çekiyor ve zaten büyük bir kahramanlık destanı yazmakta. Peki, yeni anayasa taslağı, gelip gelip BDP desteğine takılacak kadar kuvvetli mi? Mademki herkes çok istiyor değişikliği, içeriğini daha ciddi tartışmak ve bu tazyiki iktidara uygulamak gerekmez mi?

Sırf, zamanında Kürtler Meclis'e girmesin diye göz göre göre konulmuş yüzde on barajının kaldırılması ve yerine makul bir yolun bulunması için öneri alternatifler sunmuş BDP. Ha keza, yıllardır uğruna örgütlenip kavga verdiği etnik kökene dair tek cümlelik önermesi var. Parti kapatmalar deseniz yine öyle. Tekrar soruyorum, demokrasi mücadelesinde onca bedel ödemiş bu Kürt partisi geleneğinin sürdürücüsü BDP'den hangi sınavı vermesini bekliyorsunuz? Bu sınav, demokrasi savunucuları ile baskı uygulayacakları iktidara ait değil de kime ait acaba? İktidar bir ortaklaşma yaratma ve köklü değişiklikler yapma peşine düşmektense, her zaman olduğu gibi "ben, benim anayasam, benim meclisim" diye bastırırken, "anayasa değişsin de nasıl değişirse değişsin" diye keyiflenmek, kusura bakmayın ama biraz manasız geliyor bana.

Özetle, henüz iş bitmiş değil. Zaman varken, bu tarihî adımı güçlendirmek için elimizden geleni yapalım. Fırsat bu fırsat. Bu tarihî dönemecin köşelerinde çarpışmayalım. Oradan yıldırım aşklar çıkmaz bize. Daha sahici aşklara ihtiyacımız var.

'Min Dît' ve sahipsizlik

Evrin Alataş 08.04.2010

Balyozlar, darbe planları, muvazzaf subaylar, yeni anayasa... Beynim elli altı. Bu meselelere girmek en azından şimdilik zor geliyor bana. Daha sade, daha sakin konulara ihtiyacım var. Bu sebepten, yakın zamanda vizyona giren ve Türkiye Kürtlerinin **"İlk Kürtçe politik filmi"** olan *Min Dît*'ten bahsedeceğim.

Hikâyesini Miraz Bezar'la beraber yazmıştık. Miraz, Almanya'da büyümüş bir yönetmen ve derdi telaşı çatışmalı döneme ilişkin bir film yapmaktı. Yaptı da... Yerel oyuncular, kıt kanaat koşullar, savaş mağduru çocuklarla. Bir JİTEM hikâyesi... Böyle darbelerin, balyozların gündemde olmadığı, JİTEM'i ancak yaşayanın bildiği bir Diyarbakır hikâyesiydi. Enteresan bir süreçti. Olmadık yerlerden olmadık tepkiler alan, şaşırtan bir dönem. Ve tabii Kürt sinemasını da sorgulatacak bir dönem. Her şey yekpare görünse de kendi içine döndüğünde, klasik Kürt atasözü **"Kapının önündeki ot acıdır"**ın mütemadiyen sağlamlasının yapıldığı bir dönem.

Tabii yer Diyarbakır olunca ve kentin tümü bir biçimde politik, tercihlili olunca, ilginç sahneler de yaşandı. Kimi göç mahallelerinde yapılan çekimlerde çekim ekibi taşlandı, araçlar yakılmaya çalışıldı falan. Çünkü fısıltı gazetesi yanlış enformasyon vermişti. Mahalleli, ekibin **"dışarıdan"** olduğunu sanıyordu. Sonra bir gün Miraz'la özel arabaya binmiş sete gidiyoruz, arkadan bir araba küüt! Ramazan ayı, dolmuşçular sağa çekip **"Abi mübarek aydır, boşverin polisi, aranızda halledin"** diyorlar. Arabadan çelimsiz, genç, kısa boylu bir adam ile kucağında bebeği bulunan genç ve başörtülü bir kadın iniyor. Adam, **"Beni takip edin, sanayide ustalarım var, ne zararı varsa tamir etsinler"** diyor. Peş peşe sanayiye gidiyoruz. Arabayı tamir olmuş halde ertesi gün almak üzere anlaşıyoruz.

Ertesi gün sanayideyiz. Her şey tamam ama arabanın bir yeri tamir edilmemiş. Ustalara **"Ama böyle konuşmamıştık"** diyoruz. Adamlar da **"Biz, bize söyleneni yaptık"** diyorlar. **"Peki, çarpan adamı nasıl bulacağız, böyle olmaz"** diyoruz. Usta, hemen yakındaki askeriyeyi işaret ederek **"Şurada, JİTEM'de çalışıyor"** diyor. **"Hey ahali, JİTEM denen bir şey var, onun cinayetlerini filme çekiyoruz"** diye debelenirken, hoop JİTEM karşımızda.

Film bu arada festivallere katılıyor, yarışıyor ve her festivalde bir ödül alıyor. San Sebastian, Gent, Hamburg, Nürnberg ve Prag'dan ödülleriyle dönüyor. Toplam beş ülkede de vizyona girmeye hazırlanıyor. Derken sıra geliyor Türkiye'deki festivallere. Antalya Film Festivali'ne kabul edilmesini hem biz hem de medya hayretler içinde karşılıyor. Çünkü ilk defa Kürtçe ve politik bir film Antalya'da kabul görüyor. Fazla umutlanıyoruz. Antalya'dayız ve ortalık ziyadesiyle gergin. Kimileri bizi görünce **"Sevr'i hortlatıyorsunuz"** diyor. Berideki kadın **"Türk askerine düşman bunlar, bunların hepsi yalan, PKK'dan para almışsınız"** diye feryat ediyor. Anam bacım PKK nere para nere? Keşke verselerdi. Ortaliğa düşüp para aramazdık. Bu arada Antalya'da kimileri de gelip **"Bu filmi çekmek g..t ister"** diyor kulağımıza. Neyse, bakalım bu da böyle olsun.

Şimdi gelelim **"öz topraklara"** ve Diyarbakır'a... Kimseye yaranamamak diye bir şey hakikaten varmış. Hiç de güzel bir şey değilmiş. Sınırlı ve kıt imkânlarla sayılı kopyalanabiliyor film. Öyle **"Heyyy vizyondayız, bizi izleyin anacığım, gişe rekorları kıracağız"** nereeee, biz nere! Filmde anne babası JİTEM tarafından öldürülen ve yalnız kalan, sokaklara düşüp kendi intikamını alan, şiddet ortamında şekillenip, en nihayetinde yolu İstanbul'daki hırsızlık çeteleriyle buluşan iki çocuk... Demem o ki çözülmüş bir **"mutlu son"** yok. Kimseler gelip o çocukları **"Gel yavrum, senin annenle baban birer militandı, artık benim şefkatli kollarıma emanetsin"**

demiyor. Ama biz ne yapalım, gerçek bir hayat hikâyesinden esinlendiğimizi kimseye anlatamıyoruz. “**Böyle politik bir şehirde nasıl olur da iki çocuk sahipsiz kalır, bu film bizi yansıtmıyor**” eleştirileri.

Bir yerde başka tepkiler, öbür yerde başka. Ne İsa ne Musa dedikleri bu olsa gerek. İki halk ve tamamen kopmuş iki dil. Gir bakalım araya, nereye buyur edileceksin. İyi bir şey mi yaptın, kötü bir şey mi? Sahi sen bunu niye yaptın? Kürt sineması nereye düşer abilerim ablalarım, emek nereye...

evrimalatas@gmail.com

Kaynak: taraf.com.tr, web.archive.org (arşiv bağlantısı)